

Bruxelles, 7. lipnja 2022.
(OR. fr, en)

Međuinstitucijski predmet:
2021/0171(COD)

9433/1/22
REV 1

CONSOM 130
MI 422
COMPET 398
EF 146
ECOFIN 501
DIGIT 105
CODEC 784
CYBER 190

NAPOMENA

Od:	Odbor stalnih predstavnika (dio 1.)
Za:	Vijeće
Br. dok. Kom.:	10382/21 + REV1 + ADD1-4
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o potrošačkim kreditima – opći pristup

I. UVOD

1. Komisija je 30. lipnja 2021. predstavila Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o potrošačkim kreditima kojim se stavlja izvan snage i zamjenjuje Direktiva 2008/48/EZ¹. Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i njime se nastoji osigurati viša razina zaštite potrošača pri davanju potrošačkih kredita te promicati produbljivanje unutarnjeg tržišta potrošačkih kredita s pomoću usklađenijeg pravnog okvira na razini Unije.
2. Preispitivanje Direktive 2008/48/EZ najavljeno je u Novoj strategiji za potrošače² iz 2020. kao jedna od inicijativa za digitalnu transformaciju, a Vijeće ga je podržalo u povezanim

¹ Dok. 10382/21 + ADD 1 – 4.

² Dok. 12976/20.

zaključcima¹. Naime, od donošenja Direktive iz 2008. sve veća digitalizacija dovela je do znatnih promjena na tržištu potrošačkih kredita. S jedne strane, pojavili su se novi proizvodi i sudionici na tržištu koji nude ugovore o kreditu putem bržeg i pojednostavnjenog postupka njihova odobravanja, često na internetu. S druge strane, došlo je do korjenite promjene ponašanja i sklonosti potrošača koji sve više kupuju na internetu, posebno nakon nedavne krize uzrokovane bolešću COVID-19, te sada mogu dobiti informacije u digitalnom obliku i podliježu ciljanom internetskom oglašavanju. Procjena kreditne sposobnosti potrošača koju zajmodavci provode s pomoću automatiziranih sustava za donošenje odluka i nekonvencionalnih izvora podataka također je dio nove stvarnosti.

3. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je mišljenje o prijedlogu 21. listopada 2021. Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS) dao je mišljenje 26. kolovoza 2021.
4. Nadležni odbor u Europskom parlamentu jest Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO), a izvjestiteljica je Kateřina Konečná (GUE/NGL, Češka). Odbor IMCO o izvješću bi trebao glasovati 15. i 16. lipnja 2022.

¹ Dok. 6364/21.

II. RAD U PRIPREMNIM TIJELIMA VIJEĆA

5. Radna skupina za zaštitu i informiranje potrošača započela je s razmatranjem prijedloga 13. srpnja 2021. tijekom slovenskog predsjedanja (12 sastanaka), a razmatranje se nastavilo tijekom francuskog predsjedanja (9 sastanaka). Na tom prvom sastanku ispitivanje procjene učinka priložene prijedlogu pokazalo je da su delegacije općenito podržale ciljeve prijedloga, kao i opcije politike koje je utvrdila Komisija.
6. Na sastanku 25. studenoga 2021. Vijeće za konkurentnost primilo je na znanje izvješće¹ o napretku.
7. Predsjedništvo je radnoj skupini podnijelo na procjenu nekoliko kompromisnih prijedloga koji su detaljno razmotreni na sastancima radne skupine. Ti kompromisni prijedlozi sastavljeni su na temelju usmenih i pisanih komentara delegacija i njihovih odgovora na ciljane upitnike.
8. Priloženi kompromisni tekst odražava stalne napore predsjedništva i država članica da postignu ravnotežu između različitih stajališta delegacija, uz istodobno zadržavanje ciljeva prijedloga Komisije. Izmjene u odnosu na prijedlog Komisije označene su **podebljanim i podcrtanim slovima** za novi tekst te [...] za izbrisani tekst.
9. Na sastanku 25. svibnja 2022. Odbor stalnih predstavnika (Coreper) podržao je kompromisni tekst² koji je odobren bez izmjena. Delegacije EE i LT podnose zajedničku izjavu iz Dopune 1. ovoj napomeni.

¹ Dok. 13574/21.

² Dok. 9208/22.

III. NAJVAŽNIJE IZMJENE PRIJEDLOGA KOMISIJE

10. Isključenja iz područja primjene:

- a) usluge izravnog skupnog financiranja kredita: delegacije su izrazile rezerve u pogledu uključivanja usluga izravnog uzajamnog skupnog financiranja zajmova u akt o zaštiti potrošača (kojim su obuhvaćeni odnosi između poduzeća i potrošača). Predsjedništvo predlaže da se ta vrsta zajma uzme u obzir u zasebnom aktu i stoga briše sva povezana upućivanja. Podsjećamo da su platforme za skupno financiranje zajmova već obuhvaćene tom direktivom kada one djeluju kao vjerovnici ili kreditni posrednici;
- b) odgoda plaćanja: ta poslovna praksa potrošaču pruža mogućnost plaćanja usluga ili proizvoda u obrocima, bez kamata i bez sudjelovanja treće strane koja nudi kredit. Kao odgovor na zahtjeve država članica u kojima je ta praksa raširena, predsjedništvo predlaže njezino izričito isključenje i jasno razlikovanje od aranžmana po načelu „kupi sada, plati kasnije”, koji su uključeni u područje primjene;
- c) kartice s odgođenom naplatom: to je isključenje opravdano činjenicom da taj platni instrument omogućuje kućanstvima da bolje upravljaju svojim rashodima na temelju mjesečne plaće. U prijedlogu su dostupna pojašnjenja u cilju utvrđivanja tog isključenja i sprečavanja rizika od izbjegavanja mjera;
- d) ugovori o najmu ili leasingu bez obveze ili mogućnosti kupnje: to je isključenje opravdano činjenicom da ti ugovori ne podrazumijevaju prijenos vlasništva po isteku ugovora i sličniji su pružanju usluge.

11. Neobvezno djelomično odstupanje za četiri nova proizvoda:

Za četiri proizvoda dodana području primjene nove direktive koji predstavljaju manji rizik od prezaduženosti za potrošače, delegacije su željele prilagoditi obveze vjerovnika kako bi se izbjeglo preopterećenje informacijama za potrošače i administrativno preopterećenje za vjerovnike. Riječ je o sljedećim proizvodima:

- kreditima manjim od 200 EUR;
- ugovorima kojima se predviđa davanje kredita u obliku ugovora o prekoračenju po računu kada se kredit mora otplatiti na zahtjev ili u roku od najviše tri mjeseca;
- ugovorima o kreditu bez kamata i bez drugih naknada;
- ugovorima s rokom od najviše tri mjeseca i neznatnim naknadama.

Stoga se svaka država članica može u pogledu jedne ili više navedenih vrsta kredita odlučiti za režim kojim se smanjuju obveze u pogledu predugovornih informacija i zahtjevi za objavljivanje te kojim se uklanja odredba o prijevremenoj otplati. Kako bi se smanjila rascjepkanost nacionalnih zakonodavstava, prilagodljive odredbe u okviru tog režima slijede logiku paketa.

12. Pojašnjenje odredaba o predugovornim informacijama:

- a) spajanje obrazaca standardnog europskog pregleda potrošačkog kredita i obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu: kako bi se osigurala veća jasnoća za potrošače i izbjeglo preopterećenje informacijama, delegacije bi radije spojile ta dva obrasca i na prvoj stranici navele ključne informacije o kreditnom proizvodu kako bi se potrošaču omogućilo da brzo usporedi ponude kredita. Prilozi od I. do III. izmijenjeni su u skladu s navedenim;

- b) vrijeme dostavljanja predugovornih informacija: delegacije su smatrale da izvorni prijedlog Komisije, odnosno „najmanje jedan dan ranije”, nije bio prilagođen odobravanju kredita u samom trenutku kupnje robe ili usluge. Također su smatrale da je rješenje da se potrošaču pošalje podsjetnik na njegovo pravo na odustanak nepraktično i neprimjereno ako vjerovnik nije mogao poštovati taj rok od jednog dana između dostavljanja predugovornih informacija i potpisivanja ugovora. Kompromisnim tekstom predlaže se povratak na tekst postojeće direktive („pravodobno”) i brisanje pravila o odstupanju.

13. DRUGE VAŽNE IZMJENE:

- a) odbijanje kredita u slučaju negativne procjene kreditne sposobnosti: zbog razloga povezanih s pravnom sigurnosti i izbjegavanjem prezaduženosti predsjedništvo predlaže uklanjanje mogućnosti da vjerovnik odobrava kredit u iznimnim okolnostima kada je procjena kreditne sposobnosti negativna;
- b) vremensko ograničenje prava na odustanak: kako bi se ojačala pravna sigurnost, predsjedništvo predlaže da se to pravo na odustanak vremenski ograniči, točnije na jednu godinu i dva tjedna, ako informacije iz ugovora nisu priopćene potrošaču u skladu s obvezama iz te direktive, osim u slučaju da informacije o samom pravu na odustanak nisu priopćene potrošaču;
- c) prijevremena otplata ograničena na troškove koje je uveo vjerovnik: delegacije su smatrale da je važno pojasniti da se smanjenje ukupnih troškova kredita u slučaju prijevremene otplate odnosi na naknade koje je uveo vjerovnik, a ne na poreze ili naknade koje se plaćaju trećim stranama;

- d) izmjena izraza „gornja granica za stope”: predsjedništvo predlaže tekst kojim se omogućuje uzimanje u obzir nacionalnih mjera istovjetnih gornjim granicama za stope, koje su se pokazale učinkovite, a čiji je cilj također zaštita potrošača od prekomjernih stopa ili troškova;
- e) pojašnjenja postupka ovlašćivanja, registracije i nadzora nekreditnih institucija: predsjedništvo predlaže da se pojasni da se te obveze ne primjenjuju na institucije za platni promet koje već podliježu pravilima Unije za svoje aktivnosti davanja kredita povezane s platnim uslugama te da se državama članicama ponudi mogućnost izuzeća trgovaca koji nude kredite bez naknade na dodatnoj osnovi i za kupnju svoje robe ili usluga ili koji djeluju kao pomoćni kreditni posrednici;
- f) sankcije: s obzirom na to da nema podataka o prekograničnim transakcijama, koje su i dalje vrlo ograničene, predsjedništvo predlaže uklanjanje obveze primjene maksimalnog iznosa sankcija od najmanje 4 % godišnjeg prometa vjerovnika u slučaju ozbiljne prekogranične povrede.

IV. ZAKLJUČAK

- 14. Predsjedništvo smatra da se priloženim tekstom odražava pravičan i uravnotežen kompromis u odnosu na različita stajališta koja su iznijele delegacije. Vijeće se stoga poziva da na toj osnovi izrazi suglasnost u vezi s općim pristupom na sastanku Vijeća za konkurentnost 9. lipnja 2022.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o potrošačkim kreditima

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁶,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U Direktivi 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁷ utvrđuju se pravila na razini Unije o ugovorima o potrošačkim kreditima[...].

⁶ ...

⁷ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

- (2) Komisija je 2014. podnijela izvješće o provedbi Direktive 2008/48/EZ. Komisija je 2020. podnijela drugo izvješće o provedbi te direktive, a u radnom dokumentu službi Komisije izložila je rezultate evaluacije Direktive u okviru programa REFIT koja je uključivala opsežno savjetovanje s relevantnim dionicima.
- (3) U tim izvješćima i savjetovanjima pokazalo se da je Direktiva 2008/48/EZ bila djelomično djelotvorna u osiguravanju visokih standarda zaštite potrošača i poticanju razvoja jedinstvenog tržišta kredita te da su njezini ciljevi i dalje relevantni. Razlozi zbog čega je ta direktiva bila samo djelomično djelotvorna proizlaze i iz same Direktive, primjerice, neprecizno formuliranje određenih članaka, i iz vanjskih čimbenika, kao što su kretanja povezana s digitalizacijom, primjena i provedba u praksi u državama članicama, te činjenica da neki aspekti tržišta potrošačkih kredita nisu obuhvaćeni Direktivom.
- (4) Digitalizacija je doprinijela kretanjima na tržištu koja nisu bila predviđena u trenutku donošenja Direktive 2008/48/EZ. Zapravo, brzi tehnološki razvoj koji je zabilježen od donošenja Direktive iz 2008. donio je velike promjene na tržištu potrošačkih kredita, i na strani ponude i na strani potražnje, kao što su pojava novih proizvoda i promjene u ponašanju i preferencijama potrošača.
- (5) Neprecizno formuliranje određenih odredaba Direktive 2008/48/EZ, čime se državama članicama omogućilo da donose odredbe koje odstupaju od onih predviđenih u Direktivi, dovelo je do fragmentacije regulatornog okvira na razini cijele Unije u nizu aspekata potrošačkih kredita.
- (6) Stanje *de facto* i *de jure* koje proizlazi iz tih nacionalnih razlika u nekim slučajevima dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja među vjerovnicima u Uniji i stvara prepreke unutarnjem tržištu. Potrošači stoga ograničeno mogu iskoristiti ponudu prekograničnih kredita koja se postupno sve više povećava i za koju se očekuje da će se i dalje povećavati zbog digitalizacije. Ta narušavanja i ograničenja mogu imati posljedice u obliku smanjenja potražnje za robom i uslugama. To stanje dovodi i do neodgovarajuće i neusklađene razine zaštite potrošača u cijeloj Uniji.

- (7) Krediti koji se nude potrošačima posljednjih godina znatno su razvijeniji i diversificiraniji. Pojavili su se novi kreditni proizvodi, osobito u internetskom okruženju, a njihova se uporaba i dalje nastavlja razvijati. To je dovelo do pravne nesigurnosti u vezi s primjenom Direktive 2008/48/EZ na takve nove proizvode.
- (8) Ovom Direktivom dopunjuju se pravila utvrđena u Direktivi 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁸ o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima. Kako bi se zajamčila pravna sigurnost, trebalo bi pojasniti da se u slučaju sukobljenih odredaba primjenjuje odredba ove Direktive kao *lex specialis*.
- (9) U skladu s člankom 26. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), unutarnje tržište obuhvaća područje na kojemu je osigurano slobodno kretanje robe i usluga te sloboda poslovnog nastana. Razvojem transparentnijeg i učinkovitijeg pravnog okvira za potrošačke kredite trebalo bi se povećati povjerenje potrošača i olakšati razvoj prekograničnih djelatnosti.
- (10) Kako bi se poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta potrošačkih kredita, potrebno je osigurati usklađeni okvir Unije u nizu osnovnih područja. S obzirom na tržište potrošačkih kredita koje se razvija, osobito u internetskom okruženju, i povećanu mobilnost europskih građana, zakonodavstvo Unije koje je usmjereno na budućnost i sposobno prilagoditi se budućim oblicima kredita i koje državama članicama omogućuje odgovarajući stupanj fleksibilnosti u provedbi trebalo bi pomoći u stvaranju ravnopravnih uvjeta za poduzeća.
- (11) U članku 169. stavku 1. i članku 169. stavku 2. točki (a) UFEU-a predviđa se da Unija doprinosi ostvarivanju visoke razine zaštite potrošača mjerama donesenima na temelju članka 114. UFEU-a. U članku 38. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) predviđa se da se politikama Unije osigurava visoka razina zaštite potrošača.

⁸ Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ (SL L 271, 9.10.2002., str. 16.).

- (12) Važno je da potrošači uživaju visoku razinu zaštite. Stoga bi trebalo biti moguće da se slobodno kretanje ponuda za kredite odvija pod optimalnim uvjetima i za one koji nude kredite i za one koji ih traže, uzimajući u obzir konkretno stanje u državama članicama.
- (13) Potpuno usklađivanje potrebno je kako bi se osiguralo da svi potrošači u Uniji uživaju visoku i ekvivalentnu razinu zaštite svojih interesa i kako bi se stvorilo unutarnje tržište koje dobro funkcionira. Stoga državama članicama ne bi trebalo dopustiti zadržavanje ni uvođenje nacionalnih odredaba koje odstupaju od onih utvrđenih u ovoj Direktivi, osim ako ovom Direktivom nije propisano drukčije. Međutim, takvo bi ograničenje trebalo primjenjivati samo u slučajevima kad postoje odredbe usklađene s ovom Direktivom. Kad ne postoje tako usklađene odredbe, države članice trebale bi slobodno odlučiti hoće li zadržati ili uvesti nacionalno zakonodavstvo. U skladu s time, države članice trebale bi imati mogućnost zadržavanja starih ili uvođenja novih nacionalnih odredaba o solidarnoj i pojedinačnoj odgovornosti prodavatelja ili pružatelja usluga i vjerovnika. Države članice također bi trebale moći zadržati nacionalne odredbe ili uvesti nove odredbe o otkazivanju ugovora o kupoprodaji robe ili pružanju usluga ako potrošač ostvaruje svoje pravo na odustanak od ugovora o kreditu[...]. S obzirom na to, kad je riječ o ugovorima o kreditu bez roka dospijeca, državama članicama trebalo bi biti dopušteno da odrede minimalno razdoblje koje treba proteći od trenutka kada vjerovnik zatraži povrat do dana kad se kredit mora vratiti.

- (14) Definicije sadržane u ovoj Direktivi određuju opseg usklađivanja. Obveza država članica da provode ovu Direktivu trebala bi stoga biti ograničena na područje primjene Direktive kako je utvrđeno tim definicijama. No ovom Direktivom ne bi se trebala dovoditi u pitanje primjena odredaba Direktive u državama članicama, u skladu s pravom Unije, u područjima izvan njezina područja primjene. Stoga bi država članica mogla zadržati staro ili uvesti novo nacionalno zakonodavstvo koje odgovara ovoj Direktivi ili određenim odredbama ove Direktive, a koje se odnosi na ugovore o kreditu koji su izvan njezina područja primjene, primjerice, na ugovore o kreditu kod kojih se po sklapanju ugovora od potrošača traži da deponira neki element kao instrument jamstva vjerovniku na čuvanje, pri čemu je odgovornost potrošača strogo ograničena na taj založeni element, **ili se odnosi na kartice s odgođenom naplatom ili ugovore o leasingu bez obveze ili mogućnosti kupnje**. Nadalje, države članice mogle bi ovu Direktivu primjenjivati i na povezane kredite koji nisu obuhvaćeni definicijom povezanog ugovora o kreditu iz ove Direktive. Stoga bi se odredbe iz ove Direktive o povezanim ugovorima o kreditu mogle primjenjivati na ugovore o kreditu koji služe samo djelomično za financiranje ugovora o isporuci robe ili pružanju usluga.

- (15) Niz država članica primjenjuje Direktivu 2008/48/EZ na područja koja nisu obuhvaćena njezinim područjem primjene radi povećanja razine zaštite potrošača, **dok druge države članice imaju zasebne nacionalne propise kojima se uređuju ta područja, što proizlazi iz specifičnosti tržišta, čime se zadržavaju određene razlike među nacionalnim zakonodavstvima u pogledu tih vrsta kredita**. Zapravo, nekoliko vrsta ugovora o kreditu koji nisu obuhvaćeni područjem primjene te direktive može biti štetno za potrošače, uključujući kratkoročne kredite s visokim troškovima kod kojih je iznos kredita obično niži od minimalnog praga od 200 EUR koji je utvrđen Direktivom 2008/48/EZ. U tom kontekstu, a radi osiguravanja visoke razine zaštite potrošača i olakšavanja uspostave prekograničnog tržišta potrošačkih kredita, područjem primjene ove Direktive trebalo bi obuhvatiti neke ugovore koji su bili isključeni iz područja primjene Direktive 2008/48/EZ[...]. Slično tomu, ovom bi Direktivom trebalo obuhvatiti i druge proizvode koji su potencijalno štetni zbog visokih troškova koje uključuju ili visokih naknada u slučaju izostalih uplata kako bi se osigurala veća transparentnost i bolja zaštita potrošača, čime se povećava povjerenje potrošača. U toj se mjeri iz područja primjene ove Direktive ne bi trebalo isključiti[...] **ugovore o potrošačkim kreditima u iznosu nižem od 200 EUR**, ugovore o kreditu u obliku ugovora o prekoračenju po računu kod kojih se kredit mora otplatiti u roku od mjesec dana, [...] ugovore o kreditu prema kojima se kredit odobrava bez kamata i bez ikakvih drugih naknada [...] i ugovore o kreditu prema čijim se uvjetima kredit mora otplatiti u roku od tri mjeseca, a mogu se naplatiti samo neznatne naknade. **Ipak, za te ugovore o kreditu države članice trebale bi moći dobiti izuzeće od primjene definiranog i ograničenog broja odredaba ove Direktive kako bi se obveze nametnute vjerovnicima prilagodile prirodi i rizicima kredita za potrošača, uzimajući u obzir posebnosti tržišta i različite značajke tih kredita, istodobno osiguravajući višu razinu zaštite potrošača.** [Zadnje dvije rečenice premještene su u novu uvodnu izjavu (15e)]

- (15a) Osim toga, kad je riječ o ugovorima o kreditu u obliku ugovora o prekoračenju po računu, samo su određene odredbe Direktive 2008/48 bile primjenjive na one ugovore u kojima je kredit trebalo otplatiti na zahtjev ili u roku od tri mjeseca. Takvu vrstu ugovora o kreditu trebalo bi zadržati unutar područja primjene ove Direktive, dok bi države članice trebale moći zadržati izuzeće od primjene određenih ograničenih odredaba ove Direktive, čime bi se općenitije omogućilo jačanje informacija koje se pružaju potrošačima i obvezâ vjerovnikâ za tu vrstu ugovora o kreditu.
- (15b) Aranžmani po načelu „kupi sada, plati poslije”, koji se smatraju novim digitalnim financijskim alatima koji potrošačima omogućuju kupnje koje se otplaćuju s vremenom, pri čemu vjerovnik potrošaču odobrava ugovor o kreditu isključivo u svrhu kupnje robe ili usluga od dobavljača te robe ili usluga, često su krediti koji se odobravaju bez kamata i bez ikakvih drugih naknada te bi ih stoga trebalo uključiti u područje primjene ove Direktive. Njih bi trebalo razlikovati od odgode plaćanja, što se odnosi na situacije u kojima dobavljač robe ili usluga daje potrošaču određeno vrijeme za plaćanje te robe ili usluga, bez kamata i bez ikakvih drugih naknada, osim ograničenih naknada za nepoštovanje obveza, pri čemu treća strana ne nudi kredit, što bi trebalo isključiti iz područja primjene ove Direktive.
- (15c) Iz područja primjene ove Direktive trebalo bi isključiti i kartice s odgođenom naplatom, kod kojih se tekući račun imatelja kartice tereti za ukupni iznos transakcija na određeni prethodno dogovoren datum, obično jedanput mjesečno, ili se taj iznos na taj datum naplaćuje, bez naplate kamata, kako je opisano u uvodnoj izjavi 17. Uredbe (EU) 2015/751, jer zahvaljujući njima kućanstva mogu bolje prilagoditi svoj proračun mjesečnim prihodima. Odgoda plaćanja koja se nudi kao funkcija tih kartica trebala bi biti bez kamata, trebale bi se primjenjivati samo ograničene naknade povezane s pružanjem platnih usluga i naknade povezane s drugim nekreditnim uslugama, a iznosi bi se trebali otplatiti u roku od 40 dana. Tim isključenjem ne dovodi se u pitanje primjena odgovarajućih odredaba o prekoračenju po računu ili premašenom prekoračenju koje će se primjenjivati u slučaju da otplata premaši pozitivno stanje na tekućem računu.

(15d) Ugovori o najmu i leasingu u kojima obveza ili mogućnost potrošača da kupi predmet ugovora nije utvrđena ni u samom ugovoru ni u bilo kojem zasebnom ugovoru, kao što su ugovori o običnom najmu, ne bi trebali biti uključeni u područje primjene ove Direktive jer ne podrazumijevaju mogući prijenos imovine po isteku ugovora.

(15e) Nadalje, u područje primjene ove Direktive trebalo bi uključiti sve ugovore o kreditu u iznosu do 100 000 EUR. Gornji prag za ugovore o kreditu u okviru ove Direktive trebao bi se povećati kako bi se u obzir uzela indeksacija radi prilagodbe za učinke inflacije od 2008. i u sljedećim godinama. *[Premješteno iz uvodne izjave 15.]*

(16) [...] ⁹[...]

⁹ [...]

- (17) **Skupno financiranje razvilo se od 2008. kao oblik financiranja dostupan potrošačima, a obično se koristi za male izdatke ili ulaganja.** [...] **Platforma** za skupno financiranje kredita upravlja digitalnom platformom otvorenom za javnost radi povezivanja ili olakšavanja povezivanja potencijalnih zajmodavaca, **koji djeluju ili ne djeluju u okviru svojeg zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke,** s potrošačima koji traže financiranje. Takvo financiranje **stoga** može biti u obliku [...] **ugovora** o kreditu **potrošačima**. Ako [...] **platforme** za skupno financiranje kredita daju kredite izravno potrošačima, na njih bi se [...] **trebale primjenjivati** odredbe ove Direktive koje se odnose na vjerovnike. Ako [...] **platforme** za skupno financiranje kredita olakšavaju odobravanje kredita između vjerovnika koji djeluju u okviru svojeg zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke i potrošača, na te bi se vjerovnike trebale primjenjivati obveze vjerovnika na temelju ove Direktive. U takvoj situaciji [...] **platforme** za skupno financiranje kredita djeluju kao kreditni posrednici, stoga bi se na njih trebale primjenjivati obveze kreditnih posrednika na temelju ove Direktive.
- (18) [...]
- (19) Kad je riječ o posebnim ugovorima o kreditu na koje se mogu primijeniti samo neke odredbe iz ove Direktive, državama članicama trebalo bi ostaviti slobodu da u svojem nacionalnom zakonodavstvu uređuju takve vrste ugovora o kreditu s obzirom na ostale aspekte koji nisu usklađeni ovom Direktivom.

- (20) Ugovori za pružanje usluga na trajnoj osnovi ili isporuku robe iste vrste kad potrošač za njih plaća u obliku mjesečnih obroka dok njihova isporuka odnosno pružanje traje, mogu se dosta razlikovati, u pogledu interesa uključenih ugovornih strana i modalitetâ i učinkovitosti transakcija, od ugovora o kreditu obuhvaćenih ovom Direktivom. Stoga se takvi ugovori ne bi trebali smatrati ugovorima o kreditu za potrebe ove Direktive. Takvi ugovori uključuju, primjerice, ugovor o osiguranju kod kojeg se osiguranje plaća u mjesečnim obrocima.
- (21) Ugovore o kreditu koji obuhvaćaju odobravanje kredita osiguranih nekretninama i ugovore o kreditu čija je svrha financiranje stjecanja ili zadržavanja vlasničkih prava nad zemljištem ili postojećom ili projektiranom zgradom, **uključujući poslovne zgrade**, trebalo bi isključiti iz područja primjene ove Direktive jer su takvi ugovori regulirani Direktivom 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰. Međutim, [...] kredite čija je svrha renoviranje stambene nekretnine[...] i čiji ukupni iznos premašuje 100 000 EUR, **a koji nisu osigurani ni nekretninom ni pravom u vezi s nekretninom**, ne bi se trebalo isključiti iz područja primjene ove Direktive.
- (22) Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati bez obzira na to je li vjerovnik pravna ili fizička osoba. Međutim, ova Direktiva ne bi trebala utjecati na pravo država članica da ograniče davanje potrošačkih kredita samo na pravne osobe ili određene pravne osobe.
- (23) Određene odredbe ove Direktive trebale bi se primjenjivati na fizičke i pravne osobe (kreditne posrednike) koji u okviru svojeg zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke za naknadu predstavljaju ili nude ugovore o kreditu potrošačima, pomažu potrošačima u poduzimanju pripremnih radova u pogledu ugovora o kreditu ili sklapaju ugovore o kreditu s potrošačima u ime vjerovnika.

¹⁰ Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).

- (24) Potrošačima bi trebalo bez naknade pružati informacije, kao što su **primjerena objašnjenja**, predugovorne informacije, [...] opće informacije **i informacije o uvidu u baze podataka**.
- (25) U ovoj se Direktivi poštuju temeljna prava i načela priznata ponajprije Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Ponajprije, u ovoj se Direktivi u potpunosti poštuju prava na zaštitu osobnih podataka, vlasništvo, nediskriminaciju, zaštitu obiteljskog i profesionalnog života te zaštitu potrošača u skladu s Poveljom. **Na svaku obradu osobnih podataka koju provode vjerovnici i kreditni posrednici, a koja je obuhvaćena područjem primjene ove Direktive, primjenjuje se Uredba 2016/679.**
- (26) Potrošače koji zakonito borave u Uniji ne bi se smjelo diskriminirati na osnovi njihova državljanstva ili mjesta boravka ni po bilo kojoj osnovi navedenoj u članku 21. Povelje kad ti potrošači unutar Unije podnose zahtjev za ugovor o kreditu [...], kad sklapaju takav ugovor ili kad imaju takav ugovor. **Time se ne dovodi u pitanje mogućnost predviđanja različitih uvjeta u pogledu pristupa kreditu ako su te razlike izravno opravdane objektivnim kriterijima.**
- (27) Potrošače bi trebalo zaštititi od nepoštenih ili obmanjujućih praksi, osobito u pogledu informacija koje pruža vjerovnik[...] **ili** kreditni posrednik[...], u skladu s Direktivom 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. Ta se direktiva i dalje primjenjuje na ugovore o kreditu [...]te funkcionira kao „sigurnosna mreža” kojom se osigurava da se u svim sektorima može održati visoka zajednička razina zaštite potrošača od nepoštenih poslovnih praksi, među ostalim, dopunjavanjem drugih propisa iz prava EU-a.

¹¹ Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

- (28) *[Ova uvodna izjava premještena je u novu uvodnu izjavu (29a)]*
- (29) Trebalo bi utvrditi posebne odredbe o oglašavanju ugovora o kreditu[...] i o određenim elementima standardnih informacija koje se trebaju pružati potrošačima kako bi im se omogućilo, u prvom redu, da uspoređuju različite ponude. Takve bi se informacije trebale davati na jasan, sažet i uočljiv način pomoću reprezentativnog primjera. **Ukupni iznos kredita i rok otplate koje je vjerovnik odabrao za svoj reprezentativni primjer trebali bi u najvećoj mogućoj mjeri odgovarati obilježjima ugovora o kreditu koji vjerovnik oglašava.** Te standardne informacije trebalo bi prikazivati na početku i na istaknut način, jasno i u privlačnom obliku. Trebale bi biti jasno čitljive i prilagođene tako da se vodi računa o tehničkim ograničenjima određenih medija kao što su zaslone mobilnih telefona. **Standardne informacije trebalo bi i jasno odijeliti od svih dodatnih informacija koje se odnose na ugovor o kreditu.** Privremeni promotivni uvjeti, kao što je promotivna stopa, kada je kamatna stopa niža u početnim mjesecima ugovora o kreditu [...], trebali bi se jasno navesti kao takvi. Potrošači bi trebali vidjeti sve bitne informacije na prvi pogled, čak i ako ih gledaju na zaslonima mobilnih telefona. Potrošaču bi trebalo priopćiti i telefonski broj i e-adresu vjerovnika i, prema potrebi, kreditnog posrednika [...] kako bi mu se omogućilo da brzo i djelotvorno stupi u kontakt s vjerovnikom **ili** kreditnim posrednikom [...]. Gornja bi granica trebala biti navedena kada nije moguće naznačiti ukupni iznos kredita kao ukupni iznos koji je dostupan, posebno kada ugovor o kreditu daje potrošačima slobodu povlačenja tranši s ograničenjem u odnosu na iznos. Ta bi gornja granica trebala naznačivati gornju granicu kredita koji se može staviti na raspolaganje potrošačima. U posebnim i opravdanim slučajevima, kako bi potrošači bolje razumjeli informacije objavljene pri oglašavanju ugovora o kreditu [...] ako medij koji se upotrebljava **uopće** ne omogućuje vizualni prikaz tih informacija **ili ga ne omogućuje na lako čitljiv način**, kao pri oglašavanju putem radija, [...] količina objavljenih informacija **trebala bi se** smanjiti. Osim toga, državama članicama trebalo bi i dalje ostaviti slobodu da u svojem nacionalnom pravu uređuju zahtjeve u vezi s pružanjem informacija u pogledu oglašavanja ugovora o kreditu[...] koje ne sadržava informacije o troškovima kredita.

- (29a)** Oglašavanje je često posebice usmjereno na jedan ili više proizvoda, a potrošači bi trebali biti u mogućnosti odlučivati nakon što se u potpunosti upoznaju s izborom kreditnih proizvoda u ponudi. U tom pogledu, opće informacije igraju bitnu ulogu u edukaciji potrošača u odnosu na širok izbor dostupnih proizvoda i usluga te njihovih ključnih značajki. Potrošači bi stoga trebali moći uvijek pristupiti općim informacijama o dostupnim kreditnim proizvodima. Time se ne bi trebala dovoditi u pitanje obveza pružanja personaliziranih predugovornih informacija potrošačima. *[Premješteno iz uvodne izjave 28.]*
- (30) Kako bi se potrošačima omogućilo da budu potpuno upoznati s činjenicama pri donošenju odluka, trebalo bi im, [...] **pravodobno prije** sklapanja ugovora o kreditu[...] dostaviti odgovarajuće **predugovorne** informacije, koje mogu pažljivo proučiti bez žurbe i kad njima to odgovara, uključujući informacije o uvjetima i troškovima kredita te o njihovim obvezama, kao i odgovarajuća objašnjenja tih informacija, **čime se osigurava da potrošač ima dovoljno vremena da pročita i shvati predugovorne informacije i donese informiranu odluku.** Tim se pravilima ne bi trebala dovoditi u pitanje Direktiva Vijeća 93/13/EEZ¹².

¹² Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).

- (31) Predugovorne informacije trebale bi se pružati putem obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu. Kako bi se potrošačima pomoglo u razumijevanju i uspoređivanju ponuda, trebalo bi im dostaviti obrazac standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu, **na čijoj su prvoj stranici na uočljiv način prikazani** ključni elementi kredita[...], zahvaljujući kojem bi potrošači trebali na prvi pogled vidjeti sve bitne informacije, čak i na zaslonima mobilnih telefona. Te informacije **pružene u obrascu standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu** trebale bi biti jasne, jasno čitljive i prilagođene tehničkim ograničenjima određenih medija kao što su zaslone mobilnih telefona. Trebale bi biti prikazane na odgovarajući i prikladan način na različitim kanalima kako bi se osiguralo da svaki potrošač može pristupiti informacijama na ravnopravnoj osnovi i u skladu s Direktivom (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća¹³.
- (32) Kako bi se osigurala što veća transparentnost i usporedivost ponuda, predugovorne informacije trebale bi uključivati ponajprije efektivnu kamatnu stopu koja se primjenjuje na kredit i određuje na isti način u cijeloj Uniji. Budući da se u tom trenutku može navesti samo primjer efektivne kamatne stope, taj bi primjer trebao biti reprezentativan. Stoga bi on trebao odgovarati, primjerice, prosječnom trajanju i ukupnom iznosu odobrenog kredita za vrstu ugovora o kreditu[...] koji se razmatra te, ako je to primjenljivo, za vrstu kupljene robe. Pri utvrđivanju reprezentativnog primjera u obzir bi trebalo uzeti i učestalost određenih vrsta ugovora o kreditu[...] na određenom tržištu. Kada je riječ o kamatnoj stopi na zaduživanje, učestalosti obroka i kapitalizaciji kamata, vjerovnici bi trebali koristiti svoju uobičajenu metodu izračuna za dotični potrošački kredit. [...]

¹³ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

- (33) Ukupni trošak kredita za potrošača trebao bi obuhvaćati sve troškove, uključujući kamate, provizije, poreze, naknade za kreditne posrednike i sve ostale naknade koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu[...], osim troškova javnog bilježnika. Stvarno poznavanje troškova od strane vjerovnika trebalo bi procjenjivati objektivno, uzimajući u obzir zahtjeve u pogledu profesionalnosti propisane u ovoj Direktivi.
- (34) Ugovore o kreditu[...] kod kojih se kamatna stopa na zaduživanje periodično revidira u skladu s promjenama koje se javljaju u referentnoj stopi iz ugovora o kreditu[...] ne bi se trebalo smatrati ugovorima o kreditu[...] s fiksnom kamatnom stopom na zaduživanje.
- (35) Državama članicama trebalo bi i dalje ostaviti slobodu da odlučuju hoće li zadržati stare ili uvesti nove nacionalne odredbe kojima se vjerovnicima[...] zabranjuje da od potrošača zahtijevaju da, u vezi s ugovorom o kreditu[...], otvore bankovni račun ili sklope ugovor o drugoj dodatnoj usluzi ili da plaćaju troškove ili naknade za takve bankovne račune ili druge dodatne usluge. U onim državama članicama u kojima su takve kombinirane ponude dopuštene potrošače bi prije sklapanja ugovora o kreditu[...] trebalo obavijestiti o svim dodatnim uslugama čije je ugovaranje obvezno da bi se kredit uopće dobio ili o uvjetima pod kojima se nude na tržištu. Troškovi koji se plaćaju u slučaju takvih dodatnih usluga, osobito premije osiguranja, trebali bi biti uključeni u ukupni trošak kredita. Alternativno, ako se iznos takvih troškova ne može unaprijed odrediti, potrošači bi trebali odgovarajuće informacije o postojanju takvih troškova dobiti u fazi prije sklapanja ugovora. Trebalo bi pretpostavljati da je vjerovnik[...] upoznat s troškovima dodatnih usluga koje potrošačima nudi sam ili u ime treće strane, osim ako visina tih troškova ovisi o konkretnim karakteristikama ili situaciji potrošača.

- (36) Međutim, za specifične vrste ugovora o kreditu primjereno je, radi osiguravanja odgovarajuće razine zaštite potrošača bez prekomjernog opterećivanja vjerovnika ili, prema potrebi, kreditnih posrednika, ograničiti zahtjeve u vezi s pružanjem predugovornih informacija, uzimajući u obzir specifičnu narav takvih vrsta ugovora.
- (37) Potrošaču bi trebalo dati sveobuhvatne informacije prije nego što sklopi ugovor o kreditu[...], bez obzira na to je li u prodaju kredita uključen kreditni posrednik. Stoga bi se, općenito, zahtjevi u vezi s pružanjem predugovornih informacija trebali primjenjivati i na kreditne posrednike. Međutim, ako dobavljači robe i pružatelji usluga djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi, nije primjereno uvoditi im zakonsku obvezu pružanja predugovornih informacija u skladu s ovom Direktivom. Može se, primjerice, smatrati da dobavljači robe i pružatelji usluga djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi ako njihova djelatnost kao kreditnih posrednika nije glavna svrha njihova zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke. U tim je slučajevima dostatna razina zaštite potrošača ipak postignuta jer bi vjerovnik trebao biti odgovoran osigurati da potrošači dobiju potpune predugovorne informacije, ili od kreditnog posrednika, ako se vjerovnik i posrednik tako dogovore, ili na neki drugi odgovarajući način.
- (38) Države članice trebale bi moći regulirati potencijalno obvezujuću narav informacija koje treba pružiti potrošaču prije sklapanja ugovora o kreditu[...] i razdoblje u kojem te informacije trebaju biti obvezujuće za vjerovnika[...].

- (39) Unatoč predugovornim informacijama koje treba pružiti, potrošaču će možda i dalje biti potrebna dodatna pomoć kako bi donio odluku o tome koji je ugovor o kreditu[...] iz ponude predloženih proizvoda najprimjereniji za njegove potrebe i financijsku situaciju. Stoga bi države članice trebale osigurati da **prije sklapanja ugovora o kreditu** vjerovnici i, prema potrebi, kreditni posrednici[...] pružaju takvu pomoć u pogledu kreditnih proizvoda koje nude potrošaču na način da potrošaču pruže primjerena objašnjenja relevantnih informacija, uključujući osobito ključna obilježja predloženih proizvoda, na personaliziran način kako bi potrošač razumio učinke koje bi ti proizvodi mogli imati na njegovu ekonomsku situaciju. Vjerovnici i, prema potrebi, kreditni posrednici[...] trebali bi način na koji pružaju takva objašnjenja prilagoditi okolnostima u kojima se kredit nudi i potrebi potrošača za primanjem pomoći, uzimajući u obzir znanje i iskustvo potrošača povezano s kreditima te narav pojedinačnih kreditnih proizvoda. Takva objašnjenja sama po sebi ne bi trebala činiti osobnu preporuku.
- (40) Kako je istaknuto u Komisijinu Prijedlogu uredbe o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Akt o umjetnoj inteligenciji)¹⁴, sustavi umjetne inteligencije (UI) mogu se lako upotrebljavati u različitim sektorima gospodarstva i društva, među ostalim i preko granica, te se mogu kretati unutar cijele Unije. U tom bi kontekstu vjerovnici[...] i kreditni posrednici [...], **pri personalizaciji** cijena svojih ponuda za određene potrošače ili određene kategorije potrošača na temelju automatiziranog donošenja odluka i izrade profila ponašanja potrošača, čime im se omogućuje da procijene kupovnu moć potrošača, [...] [...] trebali [...] jasno [...] **obavijestiti potrošače da** je cijena koja im je prikazana personalizirana na temelju automatizirane obrade kako bi mogli uzeti u obzir potencijalne rizike povezane s odlukom o kupnji.

¹⁴ COM/2021/206 final.

- (41) Praksa vezanja usluga načelno se ne bi trebala dopustiti, osim ako se financijska usluga ili proizvod koji se nude zajedno s ugovorom o kreditu[...] ne mogu ponuditi zasebno jer čine sastavni dio kredita, primjerice u slučaju ugovora o prekoračenju po računu. Iako bi, uzimajući u obzir pitanja proporcionalnosti, vjerovnici[...] trebali moći zahtijevati od potrošača posjedovanje relevantne police osiguranja radi jamčenja otplate kredita ili osiguravanja vrijednosti sredstva jamstva, potrošač bi trebao moći odabrati vlastitog osiguravatelja. Time ne bi trebalo dovoditi u pitanje uvjete kreditiranja koje je utvrdio vjerovnik [...], pod uvjetom da je u polici osiguranja tog osiguravatelja sadržana jednaka razina jamstva kao u polici osiguranja koju predlaže ili nudi vjerovnik[...]. Nadalje, države članice trebale bi moći standardizirati, u cijelosti ili djelomično, pokriće koje se pruža ugovorima o osiguranju kako bi se olakšala usporedba različitih ponuda onim potrošačima koji to žele.
- (42) **Ugovori o kreditu i dodatne** [...] usluge trebali bi se prikazivati jasno i transparentno. [...] **Ne** bi trebalo biti moguće pretpostavljati da je potrošač dao pristanak za [...] **sklapanje ugovora o kreditu ili za kupnju** dodatnih usluga, nego bi potrošač taj pristanak trebao dati jasnom potvrdnom radnjom kojom izražava svoju dobrovoljnu, konkretnu, informiranu i nedvosmisleni suglasnost. U tom se kontekstu šutnja, **nečinjenje ili standardna opcija kao što su** polja unaprijed označena kvačicom [...] ne bi trebali smatrati pristankom.

- (43) Davanje savjeta u obliku personaliziranih preporuka („savjetodavne usluge”) aktivnost je koja se može kombinirati s drugim aspektima odobravanja kredita ili kreditnog posredovanja. Stoga bi potrošače, kako bi bili u položaju razumjeti narav usluga koje su im pružene, trebalo upoznati s time od čega se te savjetodavne usluge sastoje te pružaju li im se te usluge ili im se mogu pružiti. S obzirom na važnost koju potrošači pridaju korištenju pojmova „savjet” i „savjetnici”, državama članicama trebalo bi dopustiti da zabrane uporabu tih ili sličnih pojmova ako savjetodavne usluge potrošačima pružaju vjerovnici[...] **ili** kreditni posrednici[...]. Primjereno je osigurati da države članice nametnu zaštitne mjere ako je savjet opisan kao neovisan radi osiguravanja da su asortiman proizvoda koji se razmatra i načini primanja naknada u skladu s očekivanjima potrošača o takvim savjetima. Kad pružaju savjetodavne usluge, vjerovnik[...] **ili** kreditni posrednik[...] trebali bi navesti hoće li se preporuka temeljiti isključivo na njihovoj vlastitoj ponudi proizvoda ili na širokoj ponudi proizvoda s cijelog tržišta, kako bi potrošač mogao razumjeti na čemu se preporuka temelji. Nadalje, vjerovnik[...] **ili** kreditni posrednik[...] trebali bi navesti informacije o naknadi koju potrošač treba platiti za savjetodavne usluge, ili ako se taj iznos u trenutku objave ne može utvrditi, metodu koja se koristi za njezin izračun.
- (44) [...] **Odobrovanje kredita** [...] koji potrošači nisu zatražili može u nekim slučajevima biti [...] povezano s praksama koje su štetne za potrošača. S obzirom na to, [...] trebalo bi zabraniti [...] nezatraženo **odobrovanje** kredita, uključujući nezatražene unaprijed odobrene kreditne kartice koje se šalju potrošačima ili jednostrano povećanje potrošačeva dopuštenog prekoračenja po računu ili ograničenja potrošnje na kreditnim karticama. **Time se ne dovodi u pitanje mogućnost vjerovnika i kreditnih posrednika da oglašavaju ili nude kredit tijekom komercijalnog odnosa u skladu s pravom Unije o zaštiti potrošača i nacionalnim mjerama koje su u skladu s pravom Unije.**

- (45) Države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere za promidžbu odgovornih praksi tijekom svih faza kreditnog odnosa, uzimajući u obzir specifična svojstva svojih kreditnih tržišta. Te mjere mogu obuhvaćati, primjerice, pružanje informacija potrošačima i njihovu edukaciju, uključujući i upozorenja na opasnost od neispunjavanja obveze plaćanja i na prezaduženost. Na rastućem kreditnom tržištu posebno je važno da se vjerovnici ne upuštaju u neodgovorno pozajmljivanje i da ne daju kredite bez prethodne procjene kreditne sposobnosti. Države članice trebale bi provoditi potreban nadzor kako bi se izbjeglo takvo ponašanje vjerovnika i trebale bi odrediti potrebna sredstva za sankcioniranje takvog ponašanja. Ne dovodeći u pitanje odredbe o kreditnom riziku iz Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵ vjerovnici[...] bi trebali snositi odgovornost za provjeravanje kreditne sposobnosti potrošača u svakom pojedinačnom slučaju. U tu bi svrhu vjerovnicima[...] trebalo dopustiti da upotrebljavaju informacije koje im je potrošač dao ne samo tijekom sastavljanja dotičnog ugovora o kreditu[...], nego i tijekom dugotrajnog komercijalnog odnosa. I potrošači bi trebali djelovati razborito i poštovati svoje ugovorne obveze.
- (46) Od ključne je važnosti da se sposobnost i sklonost potrošača da otplaćuje kredit procijene i provjere prije sklapanja ugovora o kreditu[...]. Ta procjena kreditne sposobnosti trebala bi se provoditi u interesu potrošača, kako bi se spriječile prakse neodgovornog pozajmljivanja i prezaduženost, te bi se trebali uzeti u obzir svi nužni i relevantni čimbenici koji bi mogli utjecati na sposobnost potrošača da otplaćuje kredit. **U slučajevima kada zahtjev za kredit zajednički podnosi više potrošača, procjena kreditne sposobnosti mogla bi se provesti na temelju zajedničke sposobnosti otplate.** Države članice trebale bi moći izdavati dodatne smjernice o dodatnim kriterijima i metodama procjene kreditne sposobnosti potrošača, primjerice, određivanjem ograničenja s obzirom na omjere vrijednosti kredita i imovine ili vrijednosti kredita i prihoda.

¹⁵ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (47) Procjena kreditne sposobnosti trebala bi se temeljiti na informacijama o financijskoj i ekonomskoj situaciji potrošača, što uključuje prihode i troškove, **koje su nužne i razmjerne prirodi, veličini, složenosti i rizicima kredita za potrošača**. U Smjernicama o odobravanju i praćenju kredita (EBA/GL/2020/06) Europskog nadzornog tijela za bankarstvo pružaju se smjernice o tome koje se kategorije podataka mogu koristiti za obradu osobnih podataka za potrebe procjene kreditne sposobnosti, što uključuje dokaze o prihodima ili drugim izvorima otplate, informacije o financijskoj imovini i obvezama ili informacije o ostalim financijskim obvezama. Osobni podaci[...] kao što su osobni podaci koji se nalaze na platformama društvenih mreža ili koji se odnose na zdravlje, uključujući podatke o oboljenju od raka, ne bi se smjeli koristiti pri provođenju procjene kreditne sposobnosti. Međutim, potrošači bi trebali dostaviti informacije o svojoj financijskoj i ekonomskoj situaciji radi olakšavanja procjene kreditne sposobnosti. Kredit bi se[...] trebao staviti na raspolaganje potrošaču samo ako rezultat procjene kreditne sposobnosti upućuje na to da je vjerojatno da će se obveze koje proizlaze iz ugovora o kreditu[...] ispunjavati na način koji se zahtijeva tim ugovorom. **Vjetrovnik bi pri procjeni sposobnosti potrošača da ispuni svoje obveze na temelju ugovora o kreditu u obzir trebao uzeti relevantne čimbenike i posebne okolnosti, primjerice, među ostalim, u slučaju zajmova koji se odobravaju u skladu s ovom Direktivom za financiranje studija ili pokrivanje izvanrednih zdravstvenih troškova, postojanje dostatnih dokaza da će ti zajmovi potrošaču u budućnosti donijeti prihode ili postojanje kolaterala ili drugih oblika jamstava koje bi potrošač mogao pružiti radi osiguranja zajma.** [...]

- (48) U Prijedlogu uredbe o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Akt o umjetnoj inteligenciji) utvrđuje se da bi sustave umjetne inteligencije koji se upotrebljavaju za ocjenu kreditnog rejtinga ili kreditne sposobnosti pojedinaca trebalo klasificirati kao visokorizične sustave umjetne inteligencije jer određuju pristup tih osoba financijskim sredstvima ili osnovnim uslugama kao što su stanovanje, električna energija i telekomunikacijske usluge. S obzirom na te visoke rizike, kad god procjena kreditne sposobnosti uključuje automatiziranu obradu, potrošač bi trebao imati pravo na ljudsku intervenciju od strane vjerovnika[...], **u skladu s Uredbom (EU) 2016/679**. Potrošač bi trebao imati i pravo dobiti smisleno, **razumljivo** objašnjenje o provedenoj procjeni i načinu funkcioniranja automatizirane obrade korištene u svrhu procjene, uključujući, među ostalim, glavne varijable, logiku i rizike uključene u tu obradu, te bi trebao imati pravo izraziti svoje stajalište [...] **o** procjeni kreditne sposobnosti i [...] samoj odluci. **Time se ne dovodi u pitanje rezultat procjene kreditne sposobnosti.**
- (49) Kako bi procijenio kreditni status potrošača, vjerovnik[...] bi trebao izvršiti i uvid u baze podataka o kreditima. Zbog pravnih i stvarnih okolnosti takvi se uvidi mogu razlikovati u opsegu. Radi sprečavanja bilo kakvog narušavanja tržišnog natjecanja među vjerovnicima[...], oni bi trebali imati pristup privatnim ili javnim bazama podataka o kreditima koje sadržavaju podatke o potrošačima u državi članici u kojoj nemaju poslovni nastan te bi taj pristup trebali ostvarivati pod nediskriminirajućim uvjetima u usporedbi s vjerovnicima[...] s poslovnim nastanom u toj državi članici. Države članice trebale bi olakšati prekogranični pristup privatnim ili javnim bazama podataka, u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶. Radi jačanja uzajamnosti, baze podataka o kreditima trebale bi sadržavati barem informacije o **relevantnim** dospjelim neplaćenim obvezama potrošača, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

¹⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (50) Ako se odluka o odbijanju zahtjeva za kredit temelji na uvidu u bazu podataka o kreditima, vjerovnik[...] bi trebao obavijestiti potrošača o toj činjenici te o informacijama o tom potrošaču koje su pohranjene u bazi podataka u koju je izvršen uvid.
- (51) Ovom se Direktivom ne uređuju pitanja ugovornog prava o valjanosti ugovora o kreditu[...]. Stoga države članice u tom području smiju zadržati stare ili uvoditi nove nacionalne odredbe koje su u skladu s pravom Unije. Države članice mogu regulirati pravni režim kojim se uređuju ponude za sklapanje ugovora o kreditu[...], ponajprije s obzirom na to kad treba dati ponudu i na razdoblje tijekom kojeg je ona obvezujuća za vjerovnika[...]. Ako se takva ponuda daje u isto vrijeme kad i predugovorne informacije predviđene ovom Direktivom, nju bi, kao i sve druge dodatne informacije koje vjerovnik[...] možda želi dati potrošaču, trebalo dati u zasebnom dokumentu. Taj zaseban dokument može se priložiti standardnim europskim informacijama o potrošačkom kreditu.
- (52) U ugovoru o kreditu[...] trebale bi se jasno i sažeto navesti sve potrebne informacije kako bi potrošač bio upoznat sa svojim pravima i obvezama na temelju tog ugovora.

- (53) Ne dovodeći u pitanje Direktivu 93/13/EEZ i predugovorne obveze u skladu s ovom Direktivom, a radi osiguravanja visoke razine zaštite potrošača, potrošaču bi trebalo, pravodobno i prije ikakvih izmjena uvjeta ugovora o kreditu [...], priopćiti sljedeće informacije: opis predloženih izmjena i, prema potrebi, potrebu da potrošač da svoj pristanak na izmjene ili opis izmjena uvedenih po sili zakona; rokove za provedbu tih izmjena; pravna sredstva za podnošenje pritužbe koja potrošač ima na raspolaganju, rok za podnošenje pritužbe te ime i adresu nadležnog tijela kojemu se ta pritužba može podnijeti. Izmjena ugovora ne bi smjela utjecati ni na koja prava potrošača, uključujući prava na informacije na temelju ove Direktive. **Time se ne dovode u pitanje pravo Unije ili nacionalne odredbe o dopuštenosti, uvjetima i valjanosti izmjena ugovora.**
- (54) Kako bi se osigurala potpuna transparentnost, potrošačima bi se trebale pružiti sve informacije o kamatnoj stopi na zaduživanje i u predugovornoj fazi i nakon sklapanja ugovora o kreditu [...]. Tijekom ugovornog odnosa potrošače bi, nadalje, trebalo izvješćivati o promjenama varijabilne kamatne stope na zaduživanje te o tako uzrokovanim promjenama uplata. Time se ne dovode u pitanje odredbe nacionalnog prava koje se ne odnose na informacije za potrošače i kojima se utvrđuju uvjeti ili propisuju posljedice tih promjena, osim promjena koje se odnose na uplate, kamatne stope na zaduživanje i druge ekonomske uvjete kojima je uređen kredit, primjerice pravila kojima se predviđa da vjerovnik[...] može promijeniti kamatnu stopu na zaduživanje samo ako postoji valjan razlog za takvu promjenu ili da potrošač može otkazati ugovor ako dođe do promjene kamatne stope na zaduživanje ili drugog posebnog ekonomskog uvjeta u odnosu na kredit.

- (55) U slučaju znatnog premašenog prekoračenja koje traje dulje od mjesec dana vjerovnik bi trebao bez odgode obavijestiti potrošača o premašenom prekoračenju, među ostalim o dotičnom iznosu, kamatnoj stopi na zaduživanje i svim eventualnim sankcijama, naknadama ili kamatama koje su primjenjive na dospjele neplaćene obveze. Ako potrošač redovito premašuje prekoračenje, vjerovnik bi mu trebao ponuditi savjetodavne usluge, ako su dostupne, kako bi mu pomogao u pronalaženju jeftinijih alternativa, ili ga uputiti na službe za savjetovanje o dugu.
- (56) Potrošači bi trebali imati pravo na odustanak od ugovora bez sankcija i bez obveze navođenja razloga. Međutim, [...] **kako bi se povećala pravna sigurnost, rok za odustanak trebao bi u svakom slučaju isteći 12 mjeseci i 14 dana nakon sklapanja ugovora o kreditu ako potrošač nije primio uvjete ugovora i informacije u skladu s ovom Direktivom. Rok za odustanak ne bi trebao isteći ako potrošač nije obaviješten o svojem pravu na odustanak.**
- (57) Ako potrošač odustane od ugovora o kreditu[...] u vezi s kojim je primio robu, osobito ako je riječ o kupnji u obrocima ili ugovoru o najmu ili leasingu s obvezom kupnje, ovom se Direktivom ne bi trebali dovoditi u pitanje bilo koji propisi država članica o vraćanju robe ili povezanim pitanjima.
- (58) U nekim je slučajevima nacionalnim pravom već predviđeno da se sredstva ne mogu staviti na raspolaganje potrošaču prije isteka određenog roka. U takvim slučajevima potrošači mogu poželjeti osigurati prijevremeni primitak kupljene robe ili usluga. Stoga bi, u slučaju povezanih ugovora o kreditu, države članice trebale imati mogućnost da predvide, kao iznimku, da bi se, ako potrošač izričito želi prijevremeni primitak kupljene robe ili usluga, rok za ostvarivanje prava na odustanak od ugovora mogao skratiti tako da bude isti kao rok prije kojeg se sredstva ne mogu staviti na raspolaganje.

- (59) U slučaju povezanih ugovora o kreditu, između kupnje robe ili usluga i ugovora o kreditu[...] sklopljenog u tu svrhu postoji odnos međuovisnosti. Stoga, ako potrošač ostvaruje pravo na odustanak od ugovora u odnosu na ugovor o kupnji, na temelju prava Unije, povezani ugovor o kreditu za njega više ne bi trebao biti obvezujući. To ne bi trebalo imati utjecaja na nacionalno pravo koje se primjenjuje na povezane ugovore o kreditu ako je ugovor o kupnji proglašen nevažećim ili ako potrošač ostvaruje svoje pravo na odustanak od ugovora na temelju nacionalnog prava. To ne bi trebalo utjecati ni na prava koja potrošač uživa na temelju nacionalnog prava i prema kojima ne može doći ni do kakve obveze između potrošača i dobavljača robe ili usluga, niti je moguće izvršiti ikakvo plaćanje između tih osoba, sve dok potrošač ne potpiše ugovor o kreditu[...] radi financiranja kupnje robe ili usluga.
- (60) Ugovorne strane trebale bi imati pravo na standardno otkazivanje ugovora o kreditu bez roka dospelja. Osim toga, vjerovnik[...] bi trebao, ako je tako dogovoreno u ugovoru o kreditu..., imati pravo suspendirati pravo potrošača na povlačenje tranše kod ugovora o kreditu bez roka dospelja iz objektivno opravdanih razloga. Takvi razlozi mogu, primjerice, obuhvaćati sumnju na neodobreno ili prijevarno korištenje kredita ili znatno povećani rizik da potrošač neće moći ispuniti svoju obvezu otplate kredita. Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na nacionalno ugovorno pravo kojim se uređuju prava ugovornih strana na otkazivanje ugovora o kreditu na temelju povrede ugovora.

- (61) Pod određenim uvjetima potrošačima bi trebalo dopustiti ulaganje pravnih lijekova protiv vjerovnika[...] u slučaju problema povezanih s ugovorom o kupnji. Međutim, države članice trebale bi odrediti u kojoj se mjeri i pod kojim uvjetima od potrošača traži ulaganje pravnih lijekova protiv dobavljača, posebno podnošenjem tužbe protiv dobavljača, prije nego što potrošač dođe u položaj da uloži pravne lijekove protiv vjerovnika[...]. Potrošači ne bi smjeli biti lišeni svojih prava na temelju nacionalnog prava kojima se prodavatelju ili pružatelju usluga i vjerovniku[...] pripisuje solidarna i pojedinačna odgovornost.

- (62) Potrošači bi trebali imati pravo na ispunjenje svojih obveza prije datuma dogovorenog u ugovoru o kreditu. Kako je [...] **protumačio** Sud Europske unije [...]¹⁷, pravo potrošača na smanjenje ukupnog troška kredita u slučaju prijevremene otplate kredita uključuje sve troškove koji su uvedeni potrošaču. U slučaju prijevremene otplate vjerovnik bi trebao imati pravo na pravednu i objektivno opravdanu kompenzaciju troškova izravno povezanih s prijevremenom otplatom, uzimajući u obzir i sve uštede koje je vjerovnik time ostvario.
- Porezi i naknade koje je primijenila treća strana i koji su izravno plaćeni toj trećoj strani, a ne ovise o trajanju ugovora, ne bi se trebali uzimati u obzir pri izračunu smanjenja, s obzirom na to da te troškove nije uveo vjerovnik i stoga ih vjerovnik ne može jednostrano povećati. Međutim, pri izračunu smanjenja u obzir bi trebalo uzeti naknade koje je vjerovnik naplatio u korist treće strane.** Međutim, kako bi se odredila metoda izračuna takve kompenzacije, vrlo je važno poštovati nekoliko načela. Izračun kompenzacije koja pripada vjerovniku trebao bi biti transparentan i razumljiv potrošačima već prije sklapanja ugovora o kreditu, a u svakom slučaju tijekom stupanja ugovora o kreditu na snagu. Osim toga, metoda izračuna vjerovnicima bi trebala biti jednostavna za primjenu i trebalo bi olakšati nadzornu kontrolu kompenzacije od strane nadležnih tijela. Stoga, i zahvaljujući činjenici da se potrošački kredit, prema njegovu trajanju i iznosu, ne financira mehanizmima dugoročnog financiranja, trebalo bi utvrditi gornju granicu kompenzacije u smislu paušalnog iznosa. Takav pristup odražava posebnu narav potrošačkih kredita i ne bi smio dovoditi u pitanje pristup u odnosu na druge proizvode koji se financiraju mehanizmima dugoročnog financiranja, kao što su hipotekarni krediti s fiksnim stopama.

¹⁷ [...]

- (63) Države članice trebale bi imati pravo predvidjeti da vjerovnik može tražiti kompenzaciju za prijevremenu otplatu samo pod uvjetom da iznos otplaćen tijekom 12-mjesečnog razdoblja nadmašuje prag koji su definirale države članice. Pri određivanju tog praga, koji ne bi smio premašivati 10 000 EUR, države članice trebale bi u obzir uzeti prosječan iznos potrošačkih kredita na svojem tržištu.
- (64) Kako bi se promicalo uspostavljanje i funkcioniranje unutarnjeg tržišta te osigurala visoka razina zaštite potrošača u cijeloj Uniji, neophodno je osigurati mogućnost usporedbe informacija o efektivnim kamatnim stopama u cijeloj Uniji.
- (65) Određivanje gornjih granica za kamatne stope, efektivne kamatne stope ili ukupni trošak kredita za potrošača uobičajena je praksa u nizu država članica. Takav **sustav** određivanja gornjih granica pokazao se korisnim za zaštitu potrošača [...] **od pretjerano visokih kamatnih stopa**. U tom bi kontekstu državama članicama trebalo omogućiti da zadrže svoj postojeći pravni režim. [...] **U** nastojanju da se poveća zaštita potrošača bez uvođenja nepotrebnih ograničenja za države članice, [...] **trebale bi postojati odgovarajuće mjere, kao što su gornje granice ili stope koje se smatraju prekomjernima, kako bi se osiguralo da se potrošačima ne naplaćuju previsoke kamatne stope, efektivne kamatne stope ili ukupni trošak kredita**.
- (66) Među zakonodavstvima država članica postoje znatne razlike u pogledu poslovanja u odobravanju ugovora o kreditu[...]. Premda se priznaje da su u kreditno posredovanje uključeni različiti sudionici, određeni standardi na razini Unije ključni su za osiguravanje visokog stupnja stručnosti i usluga.

- (67) Primjenjivi okvir Unije trebao bi potrošačima ulijevati povjerenje da vjerovnici[...] i kreditni posrednici[...] uzimaju u obzir interese potrošača, **uključujući njihovu moguću ranjivost i razinu financijske pismenosti**, na temelju informacija dostupnih vjerovniku[...] i kreditnom posredniku[...] u tom trenutku i razumnih pretpostavki o rizicima u pogledu situacije potrošača tijekom razdoblja trajanja predloženog ugovora o kreditu[...]. Ključni aspekt osiguravanja takvog povjerenja potrošača predstavlja preduvjet omogućavanja visokog stupnja pravednosti, poštenja i stručnosti u industriji, odgovarajućeg upravljanja sukobima interesa, uključujući one proizašle iz naknada i zahtjeva da se savjeti pruže u interesu potrošača.
- (68) Primjereno je osigurati da relevantno osoblje vjerovnika[...] i kreditnih posrednika[...] posjeduje odgovarajući stupanj znanja i stručnosti kako bi se postigla visoka razina profesionalnosti. Stoga bi se trebalo zahtijevati dokazivanje odgovarajućeg znanja i stručnosti na razini trgovačkog društva, na temelju minimalnih zahtjeva u pogledu znanja i stručnosti. Države članice trebale bi moći slobodno uvoditi ili zadržati takve zahtjeve koji su primjenjivi na pojedinačne fizičke osobe **i prilagoditi minimalne zahtjeve u pogledu znanja i stručnosti različitim vrstama vjerovnika i kreditnih posrednika, posebno kada djeluju u pomoćnoj ulozi**. Za potrebe ove Direktive, osoblje izravno uključeno u aktivnosti u okviru ove Direktive trebalo bi uključivati članove osoblja trgovinskih i pozadinskih službi, uključujući rukovodstvo **i prema potrebi članove odbora vjerovnika i kreditnih posrednika**, koji obavljaju bitnu ulogu u postupcima povezanim s ugovorima o kreditu[...]. Osobe koje obavljaju funkcije podrške koje nisu povezane s postupcima povezanim s ugovorima o kreditu[...], uključujući osoblje zaduženo za ljudske resurse i informacijske i komunikacijske tehnologije, ne bi se trebale smatrati članovima osoblja na temelju ove Direktive. Države članice trebale bi uvesti mjere kojima se podupire informiranje o zahtjevima iz ove Direktive među malim i srednjim vjerovnicima (MSP-ovima) i olakšavanje njihove usklađenosti s tim zahtjevima, a te bi se mjere trebale provoditi u obliku kampanja informiranja, vodiča za korisnike ili programa za osposobljavanje zaposlenika.

- (69) Kako bi se povećala sposobnost potrošača da donose informirane odluke o odgovornom zaduživanju i upravljanju dugom, države članice trebale bi promicati mjere potpore za edukaciju potrošača o odgovornom zaduživanju i upravljanju dugom, osobito u odnosu na ugovore o potrošačkim kreditima. Tu bi se obvezu moglo ispuniti uzimajući u obzir okvir za financijsku kompetentnost koji je izradio EU u suradnji s Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD). Osobito je važno dati smjernice potrošačima koji prvi put uzimaju potrošački kredit, a osobito putem digitalnih alata. U tom bi pogledu Komisija trebala utvrditi primjere najbolje prakse kako bi se olakšao daljnji razvoj mjera za povećavanje osviještenosti potrošača o financijama. Može ih objavljivati u koordinaciji sa sličnim izvješćima koji se sastavljaju s obzirom na druge zakonodavne akte EU-a.
- (70) S obzirom na značajne posljedice za vjerovnike, potrošače i potencijalnu financijsku stabilnost ovršnog postupka, primjereno je poticati vjerovnike da na proaktivan način i u ranoj fazi počnu poduzimati korake u pogledu kreditnog rizika u nastajanju te uvesti potrebne mjere radi osiguravanja da vjerovnici pokažu razuman stupanj strpljenja i da poduzmu razumne mjere u rješavanju situacije drugim sredstvima prije započinjanja ovršnog postupka. Ako je moguće, trebalo bi pronaći rješenja u okviru kojih se vodi računa, među ostalim elementima, o pojedinačnim okolnostima potrošača, interesima i pravima potrošača, sposobnosti potrošača da otplati kredit i razumnim potrebama potrošača povezanim sa životnim troškovima te kojima se ograničavaju troškovi za potrošače u slučaju neispunjavanja obveza. Države članice ne bi trebale sprečavati strane ugovora o kreditu da se izričito dogovore da je za otplatu kredita dovoljan prijenos vjerovniku robe obuhvaćene povezanim ugovorom o kreditu ili prihoda od prodaje te robe.
- (71) Mjere restrukturiranja mogu uključivati potpuno ili djelomično refinanciranje ugovora o kreditu ili izmjenu prethodnih uvjeta ugovora o kreditu. Takve izmjene mogu uključivati, među ostalim: produljenje trajanja ugovora o kreditu; promjenu vrste ugovora o kreditu; odgodu plaćanja obroka otplate, u cijelom iznosu ili djelomično, na određeno razdoblje; promjenu kamatne stope; v. ponudu razdoblja u kojem potrošač ne treba vršiti uplate; djelomične otplate; pretvaranja valuta; i djelomičan oprost i konsolidaciju duga.

- (72) Potrošači koji se suočavaju s poteškoćama u ispunjavanju svojih financijskih obveza mogli bi imati koristi od specijalizirane pomoći u pogledu upravljanja njihovim dugovima. Cilj je usluga savjetovanja o dugu pomoći potrošačima koji se suočavaju s financijskim problemima i usmjeravati ih u otplaćivanju, u mjeri u kojoj je to moguće, njihovih nepodmirenih dugova, uz istodobno zadržavanje pristojne razine životnog standarda i očuvanje njihova dostojanstva. Ta personalizirana i neovisna pomoć[...] može uključivati pravno savjetovanje, upravljanje novcem i dugom te socijalnu i psihološku pomoć. **Tu bi pomoć trebali pružati specijalizirani subjekti iz privatnog ili javnog sektora koji nisu vjerovnici, kreditni posrednici ili pružatelji usluga servisiranja kredita te koji su neovisni o njima.** Države članice trebale bi osigurati da usluge savjetovanja o dugu koje pružaju neovisni specijalizirani subjekti budu dostupne, izravno ili neizravno, potrošačima te da se potrošače koji se suočavaju s poteškoćama u otplaćivanju svojih dugova, ako je moguće, uputi na službe za savjetovanje o dugu prije pokretanja ovršnog postupka. Države članice i dalje mogu slobodno održavati ili uvoditi posebne zahtjeve za takve usluge.
- (73) Kako bi se osigurale transparentnost i stabilnost na tržištu te dok se ne ostvari daljnje usklađivanje, države članice trebale bi osigurati da su uvedene odgovarajuće mjere za reguliranje ili nadzor vjerovnika[...].

- (74) Države članice trebale bi osigurati da nekreditne institucije podliježu prikladnom postupku ovlašćivanja koji uključuje **postupak izdavanja odobrenja za rad ili** upisivanje nekreditne institucije u registar te mehanizmima nadzora, koje provodi nadležno tijelo. **Ta se obveza ne bi trebala primjenjivati na kreditne institucije koje već podliježu postupku izdavanja odobrenja za rad na temelju Direktive 2013/36/EU ni na institucije za platni promet ili institucije za elektronički novac koje već podliježu postupku ovlašćivanja, registraciji i nadzoru na temelju Direktive (EU) 2015/2366 i Direktive 2009/110/EZ, kojima su obuhvaćene njihove kreditne aktivnosti povezane s platnim uslugama u skladu s člankom 18. stavkom 4. Direktive (EU) 2015/2366. Time se ne dovode u pitanje nacionalni postupci ovlašćivanja i mehanizmi registracije ili nadzora koji se primjenjuju na institucije za platni promet i institucije za elektronički novac u svrhu odobravanja kredita potrošačima te koji se primjenjuju na kreditne institucije u svrhu aktivnosti kreditnog posredništva u skladu s pravom Unije.**

(74a) Države članice od zahtjeva u pogledu ovlašćivanja i registracije mogu izuzeti dobavljače robe i pružatelje usluga koji djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi te dobavljače robe i pružatelje usluga koji odobravaju kredite u obliku odgode plaćanja za kupnju robe i usluga koje oni nude, pri čemu nikakva treća strana ne nudi kredit, ako se kredit daje bez kamata i bez ikakvih drugih naknada.

- (75) Ovom se Direktivom uređuju samo određene obveze kreditnih posrednika u odnosu na potrošače. Države članice bi stoga trebale biti slobodne da za kreditne posrednike zadrže ili uvode dodatne obveze, uključujući i uvjete pod kojima kreditni posrednici smiju primiti naknade od potrošača koji su zatražili njihove usluge.
- (76) Ustup prava vjerovnika prema ugovoru o kreditu[...] ne bi trebao imati za posljedicu stavljanje potrošača u manje povoljan položaj. Osim toga, potrošača bi trebalo propisno obavijestiti ako je ugovor o kreditu[...] ustupljen trećoj strani. Međutim, kad izvorni vjerovnik u dogovoru s primateljem nastavlja pružati kreditne usluge potrošaču, ne postoji poseban interes potrošača da ga se obavijesti o ustupu. Stoga bi zahtjev na razini Unije da se potrošača obavijesti o ustupu bio prekomjeran u takvim slučajevima.
- (77) Države članice trebale bi i dalje biti slobodne zadržati stara ili uvoditi nova nacionalna pravila kojima se predviđaju kolektivni oblici komunikacije kad je to neophodno u svrhe koje se odnose na djelotvornost složenih transakcija, kao što su sekuritizacija ili likvidacija imovine, koje se odvijaju u okviru prinudne administrativne likvidacije banaka.

- (78) Potrošači bi trebali imati pristup primjerenim i djelotvornim postupcima alternativnog rješavanja sporova [...] **koji se tiču ugovora o kreditu** utvrđenih ovom Direktivom, s pomoću, prema potrebi, postojećih tijela. Takav se pristup već osigurava Direktivom 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸ kad je riječ o relevantnim ugovornim sporovima. Međutim, potrošači bi trebali imati pristup i postupcima alternativnog rješavanja sporova u slučaju predugovornih sporova koji se odnose na prava i obveze utvrđene ovom Direktivom, primjerice, u odnosu na zahtjeve u vezi s pružanjem predugovornih informacija, savjetodavne usluge i procjenu kreditne sposobnosti, kao i u odnosu na informacije koje pružaju kreditni posrednici koji za to primaju naknadu od vjerovnika, stoga nemaju izravan ugovorni odnos s potrošačima. Takvi postupci alternativnog rješavanja sporova i subjekti koji ih nude trebali bi ispunjavati zahtjeve kvalitete utvrđene Direktivom 2013/11/EU.
- (79) Države članice trebale bi odrediti nadležna tijela ovlaštena za osiguravanje provedbe ove Direktive i osigurati da se tim nadležnim tijelima dodijele istražne i provedbene ovlasti te odgovarajući resursi potrebni za obavljanje njihovih zadaća. Nadležna tijela različitih država članica trebala bi međusobno surađivati kad god je to potrebno radi izvršavanja svojih dužnosti na temelju ove Direktive.
- (80) Države članice trebale bi propisati pravila o sankcijama radi kažnjavanja povreda nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ovom Direktivom i osigurati njihovu provedbu. I dok odabir sankcija i dalje ostaje diskrecijsko pravo država članica, predviđene bi sankcije trebale biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

¹⁸ Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.).

(81) [...] ¹⁹[...]

(82) Kako bi se povećala transparentnost i povjerenje potrošača, nadležno tijelo može javnosti objaviti svaku upravnu sankciju izrečenu u slučaju povrede mjera donesenih u skladu s ovom Direktivom, osim ako bi takvo objavljivanje moglo ozbiljno ugroziti financijska tržišta ili uključenim stranama prouzročiti nerazmjernu štetu.

¹⁹ [...]

- (83) Budući da cilj ove Direktive, a to je uspostavljanje zajedničkih pravila za određene aspekte zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na potrošačke kredite, države članice ne mogu ostvariti u dostatnoj mjeri s obzirom na tržišna kretanja u svjetlu digitalizacije i cilja olakšavanja prekograničnog odobravanja kredita, već se taj cilj može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donositi mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (84) Kako bi se izmijenilo elemente ove Direktive koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s dodatnim pretpostavkama za izračun efektivne kamatne stope. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.²⁰ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

²⁰ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (85) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima²¹, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (86) Uzimajući u obzir broj izmjena Direktive 2008/48/EZ koje treba donijeti zbog promjena u sektoru potrošačkih kredita te u interesu jasnoće zakonodavstva Unije, tu bi direktivu trebalo staviti izvan snage i zamijeniti je ovom Direktivom.
- (87) Države članice trebale bi poduzimati mjere koje su potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom od [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*]. [...]
- (88) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725²² te je on dao mišljenje XX XXXX²³,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

²¹ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

²² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

²³ ...

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Direktivom utvrđuje se zajednički okvir za usklađivanje određenih aspekata zakona i drugih propisa država članica o [...] ugovorima o kreditima za potrošače[...].

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na ugovore o kreditu.

[...]
2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na sljedeće:
 - (a) ugovore o kreditu osigurane hipotekom ili nekim drugim sličnim instrumentom jamstva koji se obično upotrebljava u određenoj državi članici za [...] nekretninu ili osigurane pravom u vezi s [...] nekretninom;
 - (b) ugovore o kreditu čiji je cilj steći ili zadržati vlasnička prava nad zemljištem ili nad postojećom ili projektiranom građevinom, **uključujući poslovne zgrade**;
 - (c) ugovore o kreditu koji obuhvaćaju ukupni iznos kredita veći od 100 000 EUR;

- (d) ugovore o kreditu prema kojima poslodavci svojim posloprimcima odobravaju kredite kao sekundarnu djelatnost, bez kamata ili po efektivnim kamatnim stopama koje su niže od stopa koje prevladavaju na tržištu i koje se ne nude široj javnosti;
- (e) ugovore o kreditu koji se sklapaju s investicijskim društvima kako su definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ ili s kreditnim institucijama kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵ za potrebe omogućivanja ulagatelju da provede transakciju koja se odnosi na jedan ili više financijskih instrumenata navedenih u odjeljku C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU, ako su investicijsko društvo ili kreditna institucija koji odobravaju kredit uključeni u tu transakciju;
- (f) ugovore o kreditu koji su rezultat nagodbe postignute na sudu ili pred nekim drugim tijelom sa zakonskim ovlastima;

(fa) ugovore o najmu ili leasingu u kojima se samim ugovorom ili zasebnim ugovorom ne predviđa obveza ili mogućnost kupnje predmeta ugovora;

(fb) odgodu plaćanja pri kojoj dobavljač robe ili usluga daje potrošaču rok za plaćanje te robe ili usluga bez kamata i bez ikakvih drugih naknada, a da pri tome treća strana ne nudi kredit, pri čemu se to plaćanje treba izvršiti u roku od 90 dana od sklapanja ugovora o isporuci robe ili pružanju usluga i pri čemu su naplative samo ograničene naknade za nepoštovanje obveza navedene u računu dobavljača ili ugovoru ili utvrđene zakonom;

²⁴ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

²⁵ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

(fc) kartice s odgođenom naplatom, pod uvjetom da se kredit mora otplatiti u roku od 40 dana, bez kamata, te da nisu naplative nikakve naknade povezane s odobravanjem kredita i da su naplative ograničene naknade povezane s pružanjem platne usluge;

- (g) ugovore o kreditu koji se odnose na odgođeno plaćanje postojećeg duga, bez plaćanja naknada;
- (h) ugovore o kreditu kod kojih se od potrošača traži da deponira neki element kao instrument jamstva vjerovniku na čuvanje i kad je odgovornost potrošača strogo ograničena na taj deponirani element;
- (i) ugovore o kreditu koji se odnose na kredite koji se odobravaju užoj javnosti prema zakonskim odredbama radi općeg interesa i po nižim kamatnim stopama od onih koje prevladavaju na tržištu ili su oslobođeni plaćanja kamata ili se odobravaju prema nekim drugim uvjetima koji su povoljniji za potrošača od onih koji prevladavaju na tržištu.
- (j) ugovore o kreditu koji postoje na datum [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*]; međutim, članci 23. i 24., članak 25. stavak 1. druga rečenica, članak 25. stavak 2., članak 28. i članak 39. primjenjuju se na sve ugovore o kreditu bez roka dospjeća koji postoje na datum [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*].

3. Neovisno o stavku 2. točki (c) ova se Direktiva primjenjuje na [...] ugovore o kreditu koji obuhvaćaju ukupni iznos kredita veći od 100 000 EUR **i koji nisu osigurani ni nekretninom ni pravom u vezi s nekretninom,** a čija je svrha renoviranje stambene nekretnine.

4. Kad je riječ o ugovorima o kreditu u obliku premašenog prekoračenja, primjenjuju se samo članci 1., 2.[...], 3.,[...] 25., **31. i 37.** te članci [...]od **40.** do 50.

5. Države članice mogu utvrditi da se primjenjuju samo članci 1., 2. i 3., članci 7. i 8., članak 11., članak 19., članak 20., članak 21. stavak 1. točke od (a) do (h) i točka (l), članak 21. stavak 3., članak 23., članak 25. i članci od 28. do [...] **50.** na ugovore o kreditu sklopljene s organizacijom u kojoj je članstvo ograničeno na osobe koje imaju boravište ili su zaposlene na točno određenoj lokaciji ili zaposlenike i umirovljene zaposlenike određenog poslodavca ili na osobe koje ispunjavaju ostale uvjete utvrđene nacionalnim pravom kao temelj postojanja zajedničke veze među članovima i koja ispunjava sve sljedeće uvjete:

- (a) osnovana je za uzajamnu korist svojih članova;
- (b) ne ostvaruje dobit ni za koju drugu osobu osim svojih članova;
- (c) ispunjava socijalnu svrhu koja se zahtijeva nacionalnim pravom;
- (d) prima i upravlja štednjama isključivo svojih članova te odobrava kredite isključivo njima;
- (e) odobrava kredite na temelju efektivne kamatne stope koja je niža od one koja prevladava na tržištu ili koja je podložna gornjoj granici utvrđenoj nacionalnim pravom.

Države članice mogu izuzeti iz primjene ove Direktive ugovore o kreditu koje je sklopila organizacija iz prvog podstavka ako je ukupna vrijednost svih postojećih ugovora o kreditu koje je sklopila ta organizacija neznatna u odnosu na ukupnu vrijednost svih postojećih ugovora o kreditu u državi članici u kojoj ta organizacija ima sjedište te ako je ukupna vrijednost svih postojećih ugovora o kreditu koje je sklopila ta organizacija u dotičnoj državi članici manja od 1 % ukupne vrijednosti svih postojećih ugovora o kreditu sklopljenih u toj državi članici.

Države članice dužne su svake godine preispitati jesu li i dalje ispunjeni uvjeti za primjenu takvog izuzeća iz drugog podstavka i dužne su poduzeti mjere za ukidanje izuzeća ako smatraju da ti uvjeti više nisu ispunjeni.

6. Države članice mogu utvrditi da se primjenjuju samo članci 1., 2. i 3., članci 7. i 8., članak 11., članak 19., članak 20., članak 21. stavak 1. točke od (a) do (h), točka (l) i točka (r), članak 21. stavak 3., članak 23., članak 25., članci od 28. do 38. i članci od 40. do 50. na ugovore o kreditu[...] u pogledu odgode plaćanja ili metoda otplate ako potrošač već ne ispunjava obvezu plaćanja **ili je vjerojatno da neće ispuniti obvezu plaćanja** iz početnog ugovora o kreditu i ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) taj bi dogovor vjerojatno spriječio mogućnost pokretanja sudskog postupka zbog neispunjenja obveze plaćanja od strane potrošača;
- (b) potrošač sklapanjem tog dogovora ne bi podlijegao manje povoljnim uvjetima od onih utvrđenih u početnom ugovoru o kreditu.

6.a Države članice mogu odlučiti da se članak 8. stavak 2. točke od (d) do (f), članak 10. stavak 3.a, članak 10. stavak 8., članak 11. stavak 2.a, članak 21. stavak 3. i članak 29. ne primjenjuju na jedan ili više sljedećih ugovora o kreditu: ugovore o kreditu koji uključuju ukupni iznos kredita manji od 200 EUR; ugovore o kreditu u obliku ugovora o prekoračenju po računu kada se kredit mora otplatiti na zahtjev ili u roku od tri mjeseca; ugovore o kreditu u kojima se kredit odobrava bez kamata i bez ikakvih drugih naknada; ugovore o kreditu prema čijim se uvjetima kredit mora otplatiti u roku od tri mjeseca i kada su naplative samo neznatne naknade.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „potrošač” znači fizička osoba koja djeluje u svrhe koje su izvan okvira njezina zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke;
- (2) „vjerovnik” znači fizička ili pravna osoba koja odobrava ili obećava da će odobriti kredit u okviru svojeg zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke;

- (3) „ugovor o kreditu” znači ugovor u kojem vjerovnik odobrava ili obećava odobriti potrošaču kredit u obliku odgode plaćanja, zajma ili slične financijske nagodbe, osim kad je riječ o ugovorima o trajnom pružanju usluge ili isporuke robe iste vrste, pri čemu potrošač obročno plaća za takve usluge ili robu tijekom cjelokupnog razdoblja njihova pružanja;

(3.a) „dodatna usluga” znači usluga koja se nudi potrošaču u vezi s ugovorom o kreditu;

- (4) [...]
- (5) „ukupni trošak kredita za potrošača” znači svi troškovi, uključujući i kamate, provizije, poreze ili sve druge vrste naknada koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu[...] i koji su poznati vjerovniku, u slučaju ugovora o kreditu[...], osim troškova javnog bilježnika; troškovi u vezi s dodatnim uslugama povezanim s ugovorom o kreditu[...], **posebno premije osiguranja**, također su uključeni u ukupni trošak kredita za potrošača, ako je sklapanje ugovora o takvim dodatnim uslugama obvezno da bi se kredit dobio ili da bi se dobio pod uvjetima koji se nude na tržištu;
- (6) „ukupni iznos koji potrošač treba platiti” znači zbroj ukupnog iznosa kredita i ukupnih troškova kredita za potrošača;
- (7) „efektivna kamatna stopa” ili „EKS” znači ukupni trošak kredita za potrošača, izražen kao godišnji postotak ukupnog iznosa kredita **i izračunan kako je utvrđeno**[...] u članku 30.[...];

- (8) „kamatna stopa na zaduživanje” znači kamatna stopa izražena kao fiksni ili varijabilni postotak koja se primjenjuje godišnje na ukupni povučeni iznos kredita;
- (9) „fiksna kamatna stopa na zaduživanje” znači kamatna stopa na zaduživanje koju su vjerovnik[...] i potrošač dogovorili u ugovoru o kreditu[...] za cjelokupno trajanje ugovora o kreditu[...] ili nekoliko kamatnih stopa na zaduživanje koje su vjerovnik[...] i potrošač dogovorili u ugovoru o kreditu[...] za parcijalna razdoblja za koje se kamatne stope utvrđuju koristeći se isključivo fiksnim specifičnim postotkom. Ako u ugovoru o kreditu[...] nisu utvrđene sve kamatne stope na zaduživanje, smatra se da je kamatna stopa na zaduživanje fiksna samo za parcijalna razdoblja za koja se kamatne stope na zaduživanje određuju isključivo fiksnim specifičnim postotkom koji je dogovoren pri sklapanju ugovora o kreditu[...];
- (10) „ukupni iznos kredita” znači gornja granica ili ukupna svota koja se stavlja potrošaču na raspolaganje prema ugovoru o kreditu[...];
- (11) „trajni medij” znači svaki instrument koji omogućuje potrošaču pohranjivanje informacija koje su mu osobno namijenjene tako da mu budu dostupne za kasniju uporabu tijekom primjerenog razdoblja za potrebe informiranosti i koji omogućuje nepromijenjeno prikazivanje pohranjenih informacija;
- (12) „kreditni posrednik” znači fizička ili pravna osoba koja ne djeluje kao vjerovnik ili javni bilježnik i koja nije ograničena samo na povezivanje, izravno ili neizravno, potrošača s vjerovnikom te koja u okviru svojeg zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke, za naknadu koja može biti u novčanom obliku ili bilo kojem drugom dogovorenom financijskom obliku:
- (a) predstavlja ili nudi ugovore o kreditu potrošačima;

- (b) pomaže potrošačima poduzimanjem pripremnih radnji ili druge vrste predugovornih administrativnih poslova u pogledu nekih drugih ugovora o kreditu osim onih iz podtočke (a); ili
- (c) sklapa ugovore o kreditu s potrošačima u ime vjerovnika;
- (13) „predugovorne informacije” znači informacije **koje su pružene prije obvezivanja potrošača ugovorom o kreditu ili ponudom te koje** su potrošaču potrebne **kako bi** mogao usporediti različite ponude kredita i donijeti informiranu odluku o tome želi li sklopiti ugovor o kreditu[...];
- (14) „izrada profila” znači svaki oblik automatizirane obrade osobnih podataka kako je definiran u članku 4. točki 4. Uredbe (EU) 2016/679;
- (15) „sredstva daljinske komunikacije” znači sva sredstva daljinske komunikacije kako su definirana u članku 2. točki (e) Direktive 2002/65/EZ;
- (16) „praksa vezanja usluga” znači ponuda ili prodaja ugovora o kreditu[...] u paketu s drugim zasebnim financijskim proizvodima ili uslugama ako ugovor o kreditu[...] **nije** potrošaču raspoloživ zasebno;
- (17) „praksa objedinjavanja usluga” znači ponuda ili prodaja ugovora o kreditu[...] u paketu s drugim zasebnim financijskim proizvodima ili uslugama ako je ugovor o kreditu[...] potrošaču **raspoloživ** i zasebno, ali ne nužno pod istim uvjetima kao kad je ponuđen u paketu s tim drugim proizvodima ili uslugama;
- (18) „savjetodavne usluge” znači osobne preporuke potrošaču u pogledu jedne ili više transakcija koje se odnose na ugovore o kreditu[...] i koje čine zasebnu aktivnost u odnosu na odobravanje kredita i aktivnosti [...] **kreditnog posrednika** kako je definiran u točki (12);

- (19) „ugovor o prekoračenju po računu” znači izričiti ugovor o kreditu u kojem vjerovnik potrošaču na raspolaganje stavlja sredstva koja nadmašuju trenutno stanje tekućeg računa potrošača;
- (20) „premašeno prekoračenje” znači prešutno prihvaćeno prekoračenje pri kojem vjerovnik potrošaču na raspolaganje stavlja sredstva koja nadmašuju trenutno stanje tekućeg računa potrošača ili dogovoreno prekoračenje;
- (21) „povezani ugovor o kreditu” znači ugovor o kreditu[...] u kojem:
- (a) dotični kredit ili usluge služe isključivo za financiranje ugovora o isporuci određene robe ili o pružanju određenih usluga; i
 - (b) ta dva ugovora čine, s objektivnog stajališta, komercijalnu jedinicu; smatra se da komercijalna jedinica postoji kad dobavljač robe ili pružatelj usluga sam financira kredit za potrošača ili, ako ga financira neka treća strana, kad vjerovnik[...] upotrebljava usluge dobavljača robe ili pružatelja usluga u vezi sa sklapanjem ili sastavljanjem ugovora o kreditu[...] ili kad su u ugovoru o kreditu[...] izričito predviđeni isporuka određene robe ili pružanje određenih usluga;
- (22) „prijevremena otplata” znači potpuno ili djelomično ispunjenje obveza potrošača prema ugovoru o kreditu[...] **prije dogovorenog datuma**;

[...]

[...]

- (25) „usluge savjetovanja o dugu” znači personalizirana pomoć tehničke, pravne ili psihološke naravi koju pružaju neovisni specijalizirani subjekti u korist potrošača koji imaju ili bi mogli imati poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza;

(25a) „kartica s odgođenom naplatom” znači platni instrument koji osigurava kreditna institucija ili institucija za platni promet i koji omogućuje da se tekući račun imatelja kartice tereti za ukupni iznos transakcija na određeni prethodno dogovoren datum, obično jedanput mjesečno, ili se taj iznos na taj datum naplaćuje, bez naplate kamata;

(25b) „kredit odobren bez kamata i bez ikakvih drugih naknada” znači kredit odobren potrošačima bez kamata i bez naknada, osim naknada za zakašnjenja plaćanja i naknada koje se naplaćuju potrošaču zbog neispunjavanja obveze plaćanja, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

Članak 4.

Pretvaranje iznosa izraženih u eurima u nacionalnu valutu

1. Za potrebe ove Direktive one države članice koje pretvaraju iznose izražene u eurima u svoju nacionalnu valutu na početku u tom pretvaranju koriste tečaj koji se primjenjuje na datum stupanja na snagu ove Direktive.
2. Države članice mogu zaokružiti iznose dobivene pretvaranjem iz stavka 1., pod uvjetom da takvo zaokruživanje ne premašuje 10 EUR.

Članak 5.

Obveza pružanja informacija potrošačima bez naknade

Države članice dužne su zahtijevati da se pri pružanju informacija potrošačima u skladu s Direktivom takve informacije potrošaču pružaju bez naknade.

Članak 6.

[...][...]

POGLAVLJE II.

INFORMACIJE KOJE TREBA PRUŽITI PRIJE SKLAPANJA UGOVORA O KREDITU[...]

Članak 7.

Oglašavanje ugovora o kreditu[...] i njihovo stavljanje na tržište

Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2005/29/EZ, države članice zahtijevaju da sve vrste oglašavanja i promidžbenih sadržaja o ugovorima o kreditu[...] budu poštene, jasne i neobmanjujuće. Posebno je zabranjeno izražavanje u oglasima i marketinškim komunikacijama koje bi kod potrošača moglo pobuditi lažna očekivanja u vezi s dostupnošću ili troškom kredita.

Članak 8.

Standardne informacije koje treba uključiti u oglašavanje ugovora o kreditu[...]

1. Države članice dužne su zahtijevati da svako oglašavanje koje se odnosi na ugovore o kreditu[...], a u kojem se navodi kamatna stopa ili bilo kakvi broježani podaci koji se odnose na troškove kredita za potrošača, obuhvaća standardne informacije u skladu s ovim člankom.

Ta se obveza ne primjenjuje ako se nacionalnim pravom zahtijeva navođenje efektivne kamatne stope u oglašavanju koje se odnosi na ugovore o kreditu[...], a u kojem se ne navodi kamatna stopa ni drugi broježani podaci koji se odnose na troškove kredita za potrošača u smislu prvog podstavka.

2. Te su standardne informacije, ovisno o slučaju, lako čitljive ili jasno čujne i prilagođene tehničkim ograničenjima medija koji se upotrebljava za oglašavanje te se u njima na jasan, sažet i uočljiv način [...] navode svi sljedeći elementi:
 - (a) kamatna stopa na zaduživanje, fiksna ili varijabilna ili obje, zajedno s pojedinostima o svim naknadama uključenima u ukupne troškove kredita za potrošača;
 - (b) ukupni iznos kredita;
 - (c) efektivna kamatna stopa;
 - (d) prema potrebi, trajanje ugovora o kreditu[...];

- (e) u slučaju kredita u obliku odgode plaćanja za određenu robu ili određene usluge, cijena za gotovinu i iznos eventualnog predujma;
- (f) prema potrebi, ukupni iznos koji potrošač treba platiti i iznos obroka.

Točke (e) i (f) iz prvog podstavka ne primjenjuju se u posebnim i opravdanim slučajevima u kojima medij koji se upotrebljava za priopćavanje standardnih informacija iz prvog podstavka **uopće** ne omogućuje vizualni prikaz informacija **ili ga ne omogućuje na lako čitljiv način.**

2.a Standardne informacije navedene u stavku 2. navode se s pomoću reprezentativnog primjera.

- 3. Ako je sklapanje ugovora o dodatnim uslugama koje se odnose na ugovor o kreditu[...] obvezno da bi se kredit dobio ili da bi se dobio pod uvjetima koji se nude na tržištu te ako se troškovi te usluge ne mogu utvrditi unaprijed, u standardnim informacijama, zajedno s efektivnom kamatnom stopom iz stavka 2. točke (c), na jasan, sažet i uočljiv način navodi se i obveza sklapanja takvog ugovora.

Članak 9.

Opće informacije

- 1. Države članice osiguravaju da vjerovnici ili, ako je primjenjivo, kreditni posrednici[...] potrošačima u svakom trenutku omoguće uvid u jasne i razumljive opće informacije o ugovorima o kreditu[...], i to na [...] trajnom mediju **ili u elektroničkom obliku.**

2. Opće informacije iz stavka 1. uključuju barem sljedeće:
- (a) identitet, zemljopisnu adresu, broj telefona i e-adresu davatelja informacija;
 - (b) svrhu u koju se kredit može koristiti;
 - (c) moguće trajanje ugovora o kreditu[...];
 - (d) vrste dostupne kamatne stope na zaduživanje, uz navođenje je li fiksna ili varijabilna ili oboje, zajedno s kratkim opisom značajki fiksne i varijabilne stope, uključujući implikacije za potrošača povezane s time;
 - (e) reprezentativni primjer ukupnog iznosa kredita, ukupni trošak kredita za potrošača, ukupni iznos koji potrošač treba platiti i godišnju postotnu stopu naknade;
 - (f) navođenje mogućih dodatnih troškova koji nisu uključeni u ukupni trošak kredita za potrošača, a koji se trebaju platiti u vezi s ugovorom o kreditu[...];
 - (g) izbor različitih dostupnih mogućnosti za povrat kredita vjerovniku (uključujući broj, učestalost i iznos redovitih obroka za otplatu);
 - (h) **nepostojanje ili postojanje prava na prijevremenu otplatu i, ako je primjenjivo,** opis uvjeta koji se izravno odnose na prijevremenu otplatu;
 - (i) opis prava na odustanak od ugovora;

- (j) navođenje dodatnih usluga koje je potrošač dužan uzeti kako bi dobio kredit ili kako bi ga dobio pod uvjetima koji se nude na tržištu i, prema potrebi, pojašnjenje da dodatne usluge može kupiti od pružatelja usluga koji nije vjerovnik; i
- (k) opće upozorenje o mogućim posljedicama nepoštovanja obveza povezanih s ugovorom o kreditu[...].

Članak 10.

Predugovorne informacije

1. Države članice zahtijevaju da vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik[...] pruže potrošaču predugovorne informacije koje su mu potrebne za uspoređivanje različitih ponuda radi donošenja informirane odluke o tome hoće li sklopiti ugovor o kreditu[...] na temelju uvjeta kredita koje je ponudio vjerovnik[...] i, prema potrebi, na temelju preferencija i informacija koje je iznio potrošač. Takve predugovorne informacije pružaju se potrošaču [...] **pravodobno** prije nego što se potrošač obveže ugovorom o kreditu ili ponudom[...].

2. Ako je od trenutka pružanja predugovornih informacija iz prvog podstavka do trenutka obvezivanja potrošača ugovorom o kreditu ili ponudom ili bilo kakvim ugovorom o uslugama skupnog financiranja kredita ili ponudom prošlo manje od jednog dana, države članice zahtijevaju da vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik ili pružatelj usluga skupnog financiranja kredita pošalju podsjetnik potrošaču, na papiru ili drugom trajnom mediju, o mogućnosti odustanka od ugovora o kreditu ili usluga skupnog financiranja kredita i o postupku koji se pritom primjenjuje, u skladu s člankom 26. Taj se podsjetnik potrošaču šalje najkasnije jedan dan nakon sklapanja ugovora o kreditu ili ugovora o pružanju usluga skupnog financiranja kredita ili prihvaćanja ponude kredita.
2. Predugovorne informacije iz stavka 1. pružaju se na [...] trajnom mediju putem obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu navedenog u Prilogu I. [...] Smatra se da je vjerovnik ispunio sve zahtjeve u vezi s pružanjem informacija iz ovog stavka i iz članka 3. stavaka 1. i 2. Direktive 2002/65/EZ ako je pružio standardne europske informacije o potrošačkom kreditu.
3. U predugovornim informacijama iz stavka 1. navode se svi sljedeći elementi, **prikazani na prvoj stranici obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu na uočljiv način**:
- [točka (a) premještena u novi stavak 3.a, točku (a)]*
- [točka (b) premještena u stavak 3. točku (pa)]*
- (c) ukupni iznos kredita[...];

(d) trajanje ugovora o kreditu[...];

(da) efektivna kamatna stopa i ukupni iznos koji potrošač treba platiti; *[premješteno s početka stavka 3., točke (g)]*

(e) u slučaju kredita u obliku odgode plaćanja za određenu robu ili određene usluge i u slučaju povezanih ugovora o kreditu, ta roba ili usluge i njihova cijena za gotovinu;

[točke od (f) do (h) premještene u novi stavak 3.a, točke od (c) do (e)]

(i) iznos, broj i učestalost uplata koje je potrošač dužan izvršiti te, ako je primjereno, redosljed kojim će se te uplate koristiti za plaćanje preostalih anuiteta koji se naplaćuju po različitim kamatnim stopama na zaduživanje u svrhu povrata;

[točke od (j) do (l) premještene u novi stavak 3.a, točke od (f) do (h)]

(m) **troškovi u slučaju zakašnjelih plaćanja, tj.** kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju zakašnjelih plaćanja i mjere za njezinu prilagodbu te, prema potrebi, sve naknade koje se moraju platiti u slučaju neispunjavanja obveze plaćanja;

[točke (n) i (o) premještene u novi stavak 3.a, točke (i) i (j)]

(p) postojanje **ili nepostojanje** prava na odustanak od ugovora;

(pa) identitet, zemljopisna adresa, telefonski broj i e-adresa vjerovnika te, prema potrebi, identitet, zemljopisna adresa, telefonski broj i e-adresa uključenog kreditnog posrednika[...]; *[premješteno iz stavka 3. točke (b)]*

[točke od (q) do (v) premještene u novi stavak 3.a, točke od (k) do (p)]

[posljednji podstavak premješten je u novi stavak 3.a, posljednji podstavak]

3.a U predugovornim informacijama iz stavka 1., od druge stranice obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu nadalje, navode se svi sljedeći elementi:

- (a)** vrsta kredita; *[premješteno iz stavka 3. točke (a)]*
- (b)** uvjeti kojima se uređuje povlačenje tranše; *[premješteno iz stavka 3. točke (c)]*
- (c)** kamatna stopa na zaduživanje ili sve kamatne stope na zaduživanje ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope na zaduživanje, uvjeti kojima je uređena primjena **kamatne stope na zaduživanje ili** svake kamatne stope na zaduživanje **ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope na zaduživanje** i, ako su dostupni, bilo koji indeks ili referentna stopa koji se primjenjuju na svaku početnu kamatnu stopu na zaduživanje, kao i razdoblja, uvjeti i postupci promjene svake kamatne stope na zaduživanje; *[premješteno iz stavka 3., točke (f), uz određene izmjene]*
- (d)** efektivna kamatna stopa i ukupni iznos koji potrošač treba platiti, ilustrirani reprezentativnim primjerom u kojemu se spominju sve pretpostavke primijenjene u izračunu te stope. Ako je potrošač obavijestio vjerovnika[...] o jednoj ili više sastavnica koje bi želio imati u svojem kreditu, kao što su trajanje ugovora o kreditu [...] i ukupni iznos kredita, vjerovnik[...] te sastavnice uzima u obzir; *[premješteno iz stavka 3. točke (g)]*
- (e)** ako su ugovorom o kreditu[...] predviđeni različiti načini povlačenja tranše s različitim naknadama ili kamatnim stopama na zaduživanje te ako vjerovnik primjenjuje pretpostavku navedenu u dijelu II. točki (b) Priloga IV., napomena da drukčiji mehanizmi povlačenja tranše za relevantnu vrstu ugovora o kreditu[...] mogu dovesti do viših efektivnih kamatnih stopa; *[premješteno iz stavka 3. točke (h)]*

- (f)** prema potrebi, naknade za vođenje jednog ili više obveznih računa na kojima se evidentiraju i transakcije uplata i povlačenja tranši, naknade za uporabu određenog sredstva plaćanja i za transakcije uplata i povlačenja tranši, sve druge naknade koje proizlaze iz ugovora o kreditu[...] i uvjeti prema kojima se bilo koje od tih naknada mogu mijenjati; *[premješteno iz stavka 3. točke (j)]*
- (g)** prema potrebi, svi troškovi koje je potrošač dužan platiti javnom bilježniku pri sklapanju ugovora o kreditu...; *[premješteno iz stavka 3. točke (k)]*
- (h)** obveza, ako postoji, sklapanja ugovora o dodatnim uslugama uz ugovor o kreditu[...] ako je sklapanje takvog ugovora obvezno da bi se kredit dobio ili da bi se dobio pod uvjetima koji se nude na tržištu; *[premješteno iz stavka 3. točke (l)]*
- (i)** upozorenje o posljedicama izostalih ili zakašnjelih plaćanja; *[premješteno iz stavka 3. točke (n)]*
- (i)** prema potrebi, traženi instrumenti osiguranja; *[premješteno iz stavka 3. točke (o)]*
- (k)** pravo na prijevremenu otplatu i, prema potrebi, informacije koje se odnose na pravo vjerovnika na kompenzaciju i način na koji će se utvrditi takva kompenzacija; *[premješteno iz stavka 3. točke (q)]*
- (l)** pravo potrošača na to da ga se odmah i bez naknade obavijesti, u skladu s člankom 19. stavkom [...]4., o rezultatima uvida u bazu podataka koji je proveden u svrhu procjene njegove kreditne sposobnosti; *[premješteno iz stavka 3. točke (r)]*

- (m)** pravo potrošača, kako je utvrđeno u stavku 8., da mu se na zahtjev i bez naknade dostavi primjerak nacrtu ugovora o kreditu[...], pod uvjetom da je vjerovnik u trenutku podnošenja tog zahtjeva voljan nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu[...] s potrošačem; *[premješteno iz stavka 3. točke (s)]*
- (n)** prema potrebi, napomena da je cijena personalizirana na temelju automatizirane obrade, uključujući izradu profila; *[premješteno iz stavka 3. točke (t)]*
- (o)** prema potrebi, razdoblje tijekom kojeg su predugovorne informacije pružene u skladu s ovim člankom obvezujuće za vjerovnika[...]; *[premješteno iz stavka 3. točke (u)]*
- (p)** informacije o mogućnosti korištenja mehanizma izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošače te o metodama pristupa tom mehanizmu. *[premješteno iz stavka 3. točke (v)]*

Ako se u ugovoru o kreditu[...] upućuje na referentnu vrijednost kako je definirana u članku 3. stavku 1. točki 3. Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶, vjerovnik ili, prema potrebi, kreditni posrednik[...] potrošaču u zasebnom dokumentu navodi ime te referentne vrijednosti i njezina administratora, kao i moguće posljedice za potrošača, a taj zasebni dokument može se priložiti obrascu standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu. *[premješteno iz stavka 3., posljednjeg podstavka]*

²⁶ Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.).

[...]

5. Informacije prikazane u obrascu standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu [...] moraju biti jasno čitljive i pritom se mora voditi računa o tehničkim ograničenjima medija na kojem su prikazane. Informacije se prikazuju na odgovarajući i prikladan način na različitim kanalima.

Sve dodatne informacije koje bi vjerovnik eventualno mogao pružiti potrošaču daju se u zasebnom dokumentu koji se može priložiti obrascu standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu[...].

6. Odstupajući od stavka 3., kod komunikacije putem telefona, kako je navedeno u članku 3. stavku 3. Direktive 2002/65/EZ, opis glavnih obilježja financijske usluge koji treba pružiti na temelju članka 3. stavka 3. točke (b) druge alineje te direktive obuhvaća barem elemente iz stavka 3. točaka (c), (d), (e) [...] i (i) **te stavka 3.a točke (c)** ovog članka, zajedno s efektivnom kamatnom stopom prikazanom reprezentativnim primjerom i ukupnim iznosom koji potrošač treba platiti.
7. **Odstupajući od stavka 1., ako** [...] je ugovor sklopljen na zahtjev potrošača s pomoću nekog sredstva daljinske komunikacije koje ne omogućuje pružanje informacija u skladu s ovim člankom, vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik[...] potrošaču dostavljaju obrazac standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu[...] odmah po sklapanju ugovora o kreditu[...].
8. Na zahtjev potrošača vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik[...], pored obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu [...], potrošaču bez naknade dostavljaju primjerak nacrtu ugovora o kreditu, [...] pod uvjetom da je vjerovnik u trenutku podnošenja tog zahtjeva voljan nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu[...] s potrošačem.

9. Kad je riječ o ugovoru o kreditu[...] prema kojemu uplate koje izvršava potrošač ne rezultiraju trenutačnom odgovarajućom amortizacijom ukupnog iznosa kredita, već se koriste za stvaranje glavnice kredita tijekom razdobljâ i prema uvjetima utvrđenima ugovorom o kreditu[...] ili nekim dodatnim ugovorom, vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik[...] u predugovorne informacije iz stavka 1. uključuju i jasnu i sažetu izjavu o tome da se takvim ugovorima o kreditu[...] ne jamči otplata ukupnog iznosa kredita nakon povlačenja tranše prema ugovoru o kreditu[...], osim ako se takvo jamstvo izričito pruži.
10. Ovaj se članak ne primjenjuje na dobavljače robe ili pružatelje usluga koji djeluju u svojstvu kreditnih posrednika u pomoćnoj ulozi. Time se ne dovodi u pitanje obveza vjerovnika ili, prema potrebi, kreditnog posrednika[...] da osigura da potrošač primi predugovorne informacije iz ovog članka.

Članak 11.

Predugovorne informacije u pogledu ugovora o kreditu iz članka 2. stavaka 5. ili 6.

1. Kad je riječ o ugovorima o kreditu iz članka 2. stavaka 5. ili 6., predugovorne informacije iz članka 10. stavka 1. pružaju se, odstupajući od stavka 2. tog članka, na [...] trajnom mediju putem obrasca europskih informacija o potrošačkom kreditu navedenog u Prilogu III. [...] Smatra se da je vjerovnik ispunio sve zahtjeve u vezi s pružanjem informacija iz ovog stavka i iz članka 3. stavaka 1. i 2. Direktive 2002/65/EZ ako je pružio europske informacije o potrošačkom kreditu.

2. Kad je riječ o ugovorima o kreditu iz članka 2. stavaka 5. ili 6., u predugovornim informacijama iz članka 10. stavka 1. [...] **pružaju se**, odstupajući od stavka 3. tog članka, svi sljedeći elementi, **prikazani na prvoj stranici na uočljiv način:**

[točka (a) premještena u novi stavak 2.a točku (a)]

[točka (b) premještena u stavak 2. točku (ka)]

(c) ukupni iznos kredita;

(d) trajanje ugovora o kreditu;

[točka (e) premještena u novi stavak 2.a točku (b)]

(f) efektivna kamatna stopa **i ukupni iznos koji potrošač treba platiti;** *[tekst se također premješta u novi stavak 2.a točku (c)]*

(fa) u slučaju kredita u obliku odgode plaćanja za određenu robu ili određene usluge i u slučaju povezanih ugovora o kreditu, ta roba ili usluge i njihova cijena za gotovinu; *[isti tekst kao u članku 10. stavku 3. točki (e)]*

(g) iznos, broj i učestalost uplata koje je potrošač dužan izvršiti te, ako je primjereno, redoslijed kojim će se te uplate koristiti za plaćanje preostalih anuiteta koji se naplaćuju po različitim kamatnim stopama na zaduživanje u svrhu povrata;

[točke od (h) do (j) premještene u novi stavak 2.a, točke od (d) do (g)]

(k) **troškovi u slučaju zakašnjelih plaćanja, tj.** kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju zakašnjelih plaćanja i mjere za njezinu prilagodbu te, prema potrebi, sve naknade koje se moraju platiti u slučaju neispunjavanja obveze plaćanja;

(ka) identitet, zemljopisna adresa, telefonski broj i e-adresa vjerovnika te, prema potrebi, identitet, zemljopisna adresa, telefonski broj i e-adresa uključenog kreditnog posrednika[...]; *[premješteno iz stavka 2. točke (b)]*

[točke od (l) do (o) premještene u novi stavak 2.a, točke od (g) do (j)]

2.a Kad je riječ o ugovorima o kreditu iz članka 2. stavaka 5. ili 6., u predugovornim informacijama iz članka 10. stavka 1., odstupajući od članka 10. stavka 3.a, pružaju se, od druge stranice obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu nadalje, svi sljedeći elementi:

- (a)** vrsta kredita; *[premješteno iz stavka 2. točke (a)]*
- (b)** kamatna stopa na zaduživanje, **ili sve kamatne stope na zaduživanje ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope na zaduživanje,** uvjeti kojima se uređuje primjena te kamatne stope **na zaduživanje**, bilo koji indeks ili referentna stopa koji se primjenjuju na početnu kamatnu stopu na zaduživanje, naknade koje se primjenjuju od trenutka sklapanja ugovora o kreditu i, prema potrebi, uvjeti pod kojima se te naknade smiju mijenjati; *[premješteno iz stavka 2., točke (e), uz određene izmjene]*
- (c)** efektivna kamatna stopa, ilustrirana reprezentativnim primjerom u kojem su spomenute sve pretpostavke primijenjene u izračunu te stope; *[premješteno iz stavka 2. točke (f)]*
- (d)** uvjeti i postupak otkazivanja ugovora o kreditu; *[premješteno iz stavka 2. točke (h)]*
- (e)** pravo na prijevremenu otplatu i, prema potrebi, informacije koje se odnose na pravo vjerovnika na kompenzaciju i način na koji će se utvrditi takva kompenzacija; *[premješteno iz stavka 2. točke (i)]*

- (f)** prema potrebi, napomena da se od potrošača može u bilo kojem trenutku zatražiti da otplati cijeli iznos kredita; *[premješteno iz stavka 2. točke (j)]*
- (g)** pravo potrošača na to da ga se odmah i bez naknade obavijesti, u skladu s člankom 19. stavkom [...] **4.**, o rezultatima uvida u bazu podataka koji je proveden u svrhu procjene njegove kreditne sposobnosti; *[premješteno iz stavka 2. točke (l)]*
- (h)** prema potrebi, napomena da je cijena personalizirana na temelju automatizirane obrade, uključujući izradu profila; *[premješteno iz stavka 2. točke (m)]*
- (i)** prema potrebi, razdoblje tijekom kojeg su predugovorne informacije pružene u skladu s ovim člankom obvezujuće za vjerovnika; *[premješteno iz stavka 2. točke (n)]*
- (i)** informacije o mogućnosti korištenja mehanizma izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošače te o metodama pristupa tom mehanizmu. *[premješteno iz stavka 2. točke (o)]*

3. [...]

4. Informacije prikazane u obrascu europskih informacija o potrošačkom kreditu [...] moraju biti jasno čitljive i pritom se mora voditi računa o tehničkim ograničenjima medija na kojem su prikazane. Informacije se prikazuju na odgovarajući i prikladan način na različitim kanalima.

5. Odstupajući od stavka 2., kod komunikacije putem telefona, kako je navedeno u članku 3. stavku 3. Direktive 2002/65/EZ, opis glavnih obilježja financijske usluge koji se treba pružiti u skladu s člankom 3. stavkom 3. točkom (b) drugom alinejom te direktive obuhvaća barem elemente iz stavka 2. točaka (c), **(d) i** [...] (f) te [...] **stavka 2.a točaka (b) i (g)** ovog članka.

6. Na zahtjev potrošača vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik, pored europskih informacija o potrošačkom kreditu [...], potrošaču bez naknade dostavljaju primjerak nacрта ugovora o kreditu, pod uvjetom da je vjerovnik u trenutku podnošenja tog zahtjeva voljan nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu s potrošačem.
7. **Odstupajući od stavka 1., ako** [...] je ugovor sklopljen na zahtjev potrošača s pomoću nekog sredstva daljinske komunikacije koje ne omogućuje pružanje informacija u skladu s ovim člankom, vjerovnik [...] [...] potrošaču dostavlja obrazac europskih informacija o potrošačkom kreditu[...] odmah po sklapanju ugovora o kreditu.
8. Ovaj se članak ne primjenjuje na dobavljače robe ili pružatelje usluga koji djeluju u svojstvu kreditnih posrednika u pomoćnoj ulozi. Time se ne dovodi u pitanje obveza vjerovnika ili, prema potrebi, kreditnog posrednika da osigura da potrošač primi predugovorne informacije iz ovog članka.

Članak 12.

Odgovarajuća objašnjenja

1. Države članice osiguravaju da se od vjerovnika i, prema potrebi, kreditnih posrednika[...] zahtijeva da potrošaču pruže primjerena objašnjenja o predloženim ugovorima o kreditu[...] i svim dodatnim uslugama kojima se potrošaču omogućuje da procijeni jesu li predloženi ugovori o kreditu[...] i dodatne usluge prilagođeni njegovim potrebama i financijskoj situaciji. Ta objašnjenja uključuju sljedeće elemente:
 - (a) informacije iz članaka 10., 11. i 38.;
 - (b) osnovna obilježja predloženog ugovora o kreditu[...] ili predloženih dodatnih usluga;
 - (c) konkretne učinke koje bi predloženi ugovor o kreditu[...] ili dodatne usluge mogli imati na potrošača, uključujući posljedice neispunjavanja obveze plaćanja ili zakašnjelog plaćanja od strane potrošača;
 - (d) ako dodatne usluge dolaze u paketu s ugovorom o kreditu[...], informacije o tome može li se svaka sastavnica iz paketa otkazati zasebno te posljedice takvog otkazivanja za potrošača.
2. Države članice zahtjev iz stavka 1. o načinu davanja objašnjenja i mjeri u kojoj se ta objašnjenja daju mogu prilagoditi:
 - (a) okolnostima situacije u kojoj se kredit nudi;
 - (b) osobi kojoj se kredit nudi;
 - (c) [...] **vrsti** ponuđenog kredita.

Članak 13.

Personalizirane ponude na temelju automatizirane obrade

Ne dovodeći u pitanje Uredbu 2016/679, ako se potrošačima nude personalizirane ponude koje se temelje na izradi profila ili drugim vrstama automatizirane obrade osobnih podataka, države članice zahtijevaju da vjerovnici[...] i kreditni posrednici[...] obavijeste potrošače o tome.

POGLAVLJE III.

**PRAKSE VEZANJA I OBJEDINJAVANJA USLUGA, PRETPOSTAVLJENI
PRISTANAK[...], SAVJETODAVNE USLUGE I NEZATRAŽENO ODOBRAVANJE
KREDITA [...]**

Članak 14.

Prakse vezanja i objedinjavanja usluga

1. Države članice [...] **dopuštaju** prakse objedinjavanja usluga, ali zabranjuju prakse vezanja usluga.
2. Odstupajući od stavka 1. i ne dovodeći u pitanje primjenu prava o tržišnom natjecanju, države članice mogu vjerovnicima[...] dopustiti da traže od potrošača da otvori ili održava platni ili štedni račun, ako je jedina svrha takvog računa jedno od sljedećeg:
 - (a) prikupljanje kapitala za otplatu **ili dobivanje** kredita;
 - (b) otplaćivanje kredita;
 - (c) udruživanje resursa radi dobivanja kredita;
 - (d) pružanje dodatnog sredstva jamstva za vjerovnika u slučaju neispunjavanja obveza.

3. Odstupajući od stavka 1. i ne dovodeći u pitanje primjenu prava o tržišnom natjecanju, države članice mogu dopustiti prakse vezanja usluga ako vjerovnik[...] može dokazati nadležnom tijelu da ti vezani proizvodi ili kategorije proizvoda, koji se nude pod međusobno sličnim uvjetima, dovode do jasne koristi za potrošače, uzimajući u obzir dostupnost i cijene relevantnih proizvoda koji se nude na tržištu.
4. Države članice mogu dopustiti vjerovnicima[...] da traže od potrošača da imaju odgovarajuću policu osiguranja povezanu s ugovorom o kreditu..., vodeći računa o aspektima proporcionalnosti. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da vjerovnik[...] mora prihvatiti policu osiguranja od pružatelja osiguranja koji se razlikuje od njemu poželjnijeg pružatelja osiguranja ako ta polica osiguranja ima razinu jamstva istovjetnu onoj koju je predložio vjerovnik..., a pritom vjerovnik[...] ne smije izmijeniti uvjete kredita koji nudi potrošaču.

4.a Odstupajući od stavka 1., države članice ne zabranjuju vezanje ugovora o prekoračenju po računu s tekućim računom potrošača.

Članak 15.

Pretpostavljeni pristanak na ugovaranje bilo kakvog potrošačkog kredita ili kupnju dodatnih usluga

1. Države članice osiguravaju da vjerovnici[...] i kreditni posrednici[...] ne pretpostavljaju da je potrošač dao pristanak na **ugovaranje bilo kakvog potrošačkog kredita ili** kupnju dodatnih usluga prikazanih u okviru standardnih opcija. Standardne opcije uključuju i polja unaprijed označena kvačicom.

2. Pristanak potrošača na **ugovaranje bilo kakvog potrošačkog kredita ili** kupnju dodatnih usluga prikazanih u tim poljima daje se jasnom potvrdnom radnjom kojom se izražava njegova dobrovoljna, konkretna, informirana i nedvosmislena suglasnost sa sadržajem i suštinom tih polja.

Članak 16.

Savjetodavne usluge

1. Države članice zahtijevaju da vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik[...] u kontekstu određene transakcije potrošača izričito obavijeste o tome jesu li mu osigurane ili mu se mogu osigurati savjetodavne usluge.
2. Države članice osiguravaju da vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik[...] prije pružanja savjetodavnih usluga ili sklapanja ugovora o pružanju takvih usluga pruže potrošaču sljedeće informacije na [...] trajnom mediju:
 - (a) informacije o tome hoće li se preporuka temeljiti isključivo na njihovoj ponudi proizvoda ili na širokoj ponudi proizvoda s cijelog tržišta u skladu sa stavkom 3. točkom (c);
 - (b) prema potrebi, informacije o naknadi koju je potrošač dužan platiti za savjetodavne usluge, ili ako se iznos te naknade u trenutku pružanja informacija ne može utvrditi, metodu koja se koristi za njezin izračun.

Informacije iz prvog podstavka točaka (a) i (b) mogu se potrošaču pružiti u obliku dodatnih predugovornih informacija u skladu s člankom 10. stavkom 5. drugim podstavkom.

3. Ako se potrošačima pružaju savjetodavne usluge, države članice zahtijevaju da vjerovnici i, prema potrebi, kreditni posrednici[...]:
- (a) prikupe [...] potrebne informacije o financijskoj situaciji potrošača te njegovim preferencijama i ciljevima koje se odnose na ugovor o kreditu [...] kako bi vjerovnik[...] **ili** kreditni posrednik[...] mogli preporučiti ugovore o kreditu[...] prikladne za potrošača;
 - (b) procijene financijsku situaciju i potrebe potrošača na temelju informacija iz točke (a), koje moraju biti ažurirane u trenutku procjene, i pritom uzmu u obzir razumne pretpostavke o rizicima u pogledu financijske situacije potrošača tijekom trajanja preporučenog ugovora o kreditu ili više njih[...];
 - (c) razmotre dovoljno velik broj ugovora o kreditu[...] **iz** ponude i da na temelju toga preporuče jedan ugovor o kreditu ili više ugovora o kreditu[...] iz te ponude koji su prikladni potrebama, financijskoj situaciji i osobnim okolnostima potrošača;
 - (d) postupaju u najboljem interesu potrošača[...] **tako da**:
 - i. se informiraju o potrebama i okolnostima potrošača; i**
 - ii. preporuče odgovarajuće ugovore o kreditu u skladu s točkama (a), (b) i (c);**
 - (e) potrošaču izdaju dokument o pruženoj preporuci na [...] trajnom mediju.

4. Države članice mogu zabraniti upotrebu pojmova „savjet” i „savjetnik” ili sličnih pojmova ako savjetodavne usluge potrošačima na tržištu nude i pružaju vjerovnici ili, prema potrebi, kreditni posrednici[...].

Ako države članice ne zabranjuju upotrebu pojmova „savjet” i „savjetnik” ili sličnih pojmova, one uvode sljedeće uvjete pod kojima vjerovnici[...] **ili** kreditni posrednici[...] koji pružaju savjetodavne usluge mogu upotrebljavati pojmove „neovisan savjet” ili „neovisan savjetnik”:

- (a) vjerovnici i, prema potrebi, kreditni posrednici[...] dužni su razmotriti dovoljno velik broj ugovora o kreditu[...] dostupnih na tržištu;
- (b) kreditni posrednici ne smiju dobiti naknadu za te savjetodavne usluge od jednog ili više vjerovnika.

Drugi podstavak točka (b) primjenjuje se samo ako se smatra da broj razmatranih vjerovnika ne predstavlja većinu tržišta.

Države članice mogu odrediti strože zahtjeve za upotrebu pojmova „neovisan savjet” ili „neovisan savjetnik” od strane vjerovnika i, prema potrebi, kreditnih posrednika[...].

5. Države članice zahtijevaju da vjerovnici i, prema potrebi, kreditni posrednici[...] upozore potrošača u slučaju da određeni ugovor o kreditu[...] može dovesti do pojave specifičnog rizika za potrošača s obzirom na njegovu financijsku situaciju.

6. Države članice osiguravaju da savjetodavne usluge mogu pružati isključivo vjerovnici i, prema potrebi, kreditni posrednici[...].

Odstupajući od prvog podstavka države članice mogu pružanje savjetodavnih usluga dopustiti i drugim osobama osim onih iz prvog podstavka ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) savjetodavne usluge pružaju se uzgredno u okviru obavljanja profesionalne djelatnosti koja je uređena zakonskim ili drugim propisima ili etičkim kodeksom koji ne isključuju pružanje tih usluga;
- (b) savjetodavne usluge u kontekstu upravljanja postojećim dugom pružaju upravitelji u slučaju nesolventnosti, pri čemu je ta djelatnost uređena zakonskim ili drugim propisima;
- (c) savjetodavne usluge u kontekstu upravljanja postojećim dugom pružaju javne ili dobrovoljne službe za savjetovanje o dugu koje ne posluju na komercijalnoj osnovi;
- (d) savjetodavne usluge pružaju osobe koje su ovlastila i koje nadziru nadležna tijela.

Članak 17.

Zabrana [...] nezatraženog odobravanja kredita

Države članice zabranjuju [...] **svako odobravanje** kredita potrošačima [...] koje oni nisu unaprijed zatražili i na [...] njega izričito pristali.

POGLAVLJE IV.
PROCJENA KREDITNE SPOSOBNOSTI I PRISTUP BAZAMA PODATAKA

Članak 18.

Obveza procjene kreditne sposobnosti potrošača

1. Države članice zahtijevaju da prije sklapanja ugovora o kreditu[...] vjerovnik [...] provede detaljnu procjenu kreditne sposobnosti potrošača. Ta procjena kreditne sposobnosti provodi se u interesu potrošača, kako bi se spriječile prakse neodgovornog pozajmljivanja i prezaduženost, te se pritom na odgovarajući način uzimaju u obzir čimbenici relevantni za provjeru izgleda da će potrošač ispunjavati svoje obveze prema ugovoru o kreditu[...].
2. Procjena kreditne sposobnosti provodi se na temelju relevantnih i točnih informacija o prihodima i rashodima potrošača i drugim financijskim i ekonomskim okolnostima koje su nužne i proporcionalne **prirodi i rizicima kredita za potrošača. Te informacije mogu obuhvaćati** [...] dokaze o prihodima ili drugim izvorima sredstava za otplatu, informacije o financijskoj imovini i obvezama ili informacije o drugim financijskim obvezama. Te se informacije dobivaju iz relevantnih unutarnjih ili vanjskih izvora, [...] **ovisno o slučaju, od** potrošača i, prema potrebi, na temelju uvida u bazu podataka iz članka 19.

Informacije dobivene u skladu s ovim stavkom moraju se primjereno provjeriti, prema potrebi pozivanjem na dokumentaciju koja se može neovisno provjeriti.
3. Države članice zahtijevaju da vjerovnik[...] uspostavi postupke za procjenu iz stavka 1. te da vjerovnik[...] dokumentira i primjenjuje takve postupke.

Države članice zahtijevaju i da vjerovnik[...] dokumentira i čuva informacije iz stavka 2.

4. Države članice osiguravaju da vjerovnik[...] potrošaču stavlja na raspolaganje kredit samo ako rezultat procjene kreditne sposobnosti ukazuje na to da je vjerojatno da će se obveze koje proizlaze iz ugovora o kreditu[...] ispunjavati na način propisan tim ugovorom, **uzimajući u obzir relevantne čimbenike navedene u stavku 1.**
- [...]5. Države članice osiguravaju da ako vjerovnik[...] s potrošačem sklopi ugovor o kreditu[...], vjerovnik[...] ne smije naknadno otkazati ili izmijeniti taj ugovor o kreditu[...] na štetu potrošača na temelju toga što je procjena kreditne sposobnosti bila netočno provedena. Ovaj se stavak ne primjenjuje ako se dokaže da je potrošač svjesno uskratio ili krivotvorio informacije iz stavka 2. koje je dao vjerovniku[...].
6. Ako procjena kreditne sposobnosti uključuje izradu profila ili primjenu drugih oblika automatizirane obrade osobnih podataka, države članice osiguravaju da potrošač ima pravo:
 - (a) zatražiti i dobiti ljudsku intervenciju od strane vjerovnika[...] radi preispitivanja odluke;

- (b) zatražiti i dobiti od vjerovnika[...] jasno **i razumljivo** objašnjenje o procjeni kreditne sposobnosti, uključujući objašnjenje o logici i rizicima uključenima u automatiziranu obradu osobnih podataka te o njihovu značaju i učincima na odluku;
- (c) izraziti svoje stajalište [...] **o** procjeni kreditne sposobnosti i odluci.
7. Države članice osiguravaju da vjerovnik[...] u slučaju odbijanja zahtjeva za kredit mora bez odgode obavijestiti potrošača o odbijanju zahtjeva i, prema potrebi, o činjenici da se procjena kreditne sposobnosti temelji na automatiziranoj obradi podataka.
8. Ako se strane nakon sklapanja ugovora o kreditu[...] dogovore o promjeni ukupnog iznosa kredita, države članice osiguravaju da vjerovnik[...] mora ponovno procijeniti kreditnu sposobnost potrošača na temelju ažuriranih informacija prije nego što odobri bilo kakvo znatnije povećanje ukupnog iznosa kredita.
9. Države članice[...] **mogu zahtijevati** da vjerovnici[...] kreditnu sposobnost potrošača moraju procjenjivati na temelju uvida u relevantnu bazu podataka[...].

Članak 19.

Baze podataka

1. [...] Svaka država članica, kad je riječ o prekograničnom kreditu, osigurava pristup vjerovnikâ[...] iz drugih država članica bazama podataka koje se upotrebljavaju u toj državi članici u svrhu procjene kreditne sposobnosti potrošača. Uvjeti pristupa tim bazama podataka moraju biti nediskriminirajući.

2. Stavak 1. primjenjuje se i na privatne i na javne baze podataka.
3. Baze podataka iz stavka 1. sadržavaju barem informacije o **relevantnim** dospjelim neplaćenim obvezama potrošača.
4. Ako se zahtjev za kredit odbije na temelju uvida u bazu podataka iz stavka 1., države članice zahtijevaju da vjerovnik[...] [...] **bez odgode** i bez naknade obavijesti potrošača o rezultatima takvog uvida i o pojedinostima o bazi podataka u koju je ostvaren uvid.

POGLAVLJE V. OBLIK I SADRŽAJ UGOVORA O KREDITU

Članak 20.

Oblik ugovora o kreditu[...]

1. Države članice zahtijevaju da se ugovori o kreditu[...] sastavljaju na [...] trajnom mediju i da sve ugovorne strane dobiju primjerak ugovora o kreditu[...].
2. Države članice mogu uvesti nova ili zadržati postojeća nacionalna pravila o valjanosti sklapanja ugovora o kreditu[...] koja su u skladu s pravom Unije.

Članak 21.

Informacije koje treba uključiti u ugovor o kreditu[...]

1. Države članice zahtijevaju da se u ugovoru o kreditu[...] jasno i sažeto navedu svi sljedeći elementi:
 - (a) vrsta kredita;
 - (b) identiteti, zemljopisne adrese, telefonski brojevi i e-adrese ugovornih strana te, prema potrebi, identitet i zemljopisna adresa uključenog kreditnog posrednika[...];
 - (c) ukupni iznos kredita i uvjete kojima je uređeno povlačenje tranše;
 - (d) trajanje ugovora o kreditu[...];
 - (e) u slučaju kredita u obliku odgode plaćanja za određenu robu ili određene usluge i u slučaju povezanih ugovora o kreditu, ta roba ili usluge i njihova cijena za gotovinu;
 - (f) kamatna stopa na zaduživanje ili sve kamatne stope na zaduživanje ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope na zaduživanje, uvjeti kojima je uređena primjena svake kamatne stope na zaduživanje i, ako su dostupni, bilo koji indeks ili referentna stopa koji se primjenjuju na svaku početnu kamatnu stopu na zaduživanje te razdoblja, uvjeti i postupci promjene svake kamatne stope na zaduživanje;
 - (g) efektivna kamatna stopa i ukupni iznos koji potrošač treba platiti, izračunani u trenutku sklapanja ugovora o kreditu[...], pri čemu treba navesti sve pretpostavke primijenjene u tom izračunu;

- (h) iznos, broj i učestalost uplata koje je potrošač dužan izvršiti te, ako je primjereno, redosljed kojim će se te uplate koristiti za plaćanje preostalih anuiteta koji se naplaćuju po različitim kamatnim stopama na zaduživanje u svrhu povrata;
- (i) ako je uključena amortizacija glavnice iz ugovora o kreditu[...] s fiksnim trajanjem, pravo potrošača da dobije, na zahtjev i bez naknade, u bilo kojem trenutku tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu[...] izvadak iz računa u obliku amortizacijske tablice;
- (j) ako naknade i kamate treba platiti bez amortizacije glavnice, izvadak koji pokazuje razdoblja i uvjete plaćanja kamata i svih povezanih jednokratnih i višekratnih naknada;
- (k) prema potrebi, naknade za vođenje jednog ili više obveznih računa na kojima se evidentiraju i transakcije uplata i povlačenja tranši, naknade za uporabu određenog sredstva plaćanja i za transakcije uplata i za povlačenja tranši, sve druge naknade koje proizlaze iz ugovora o kreditu[...] i uvjeti prema kojima se te naknade mogu mijenjati;
- (l) kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju zakašnjelih plaćanja, kako je bila primjenjiva u trenutku sklapanja ugovora o kreditu[...], i mjere za njezinu prilagodbu te, prema potrebi, sve druge eventualne naknade koje se trebaju platiti u slučaju neispunjavanja obveze plaćanja;
- (m) upozorenje o posljedicama izostalih ili zakašnjelih plaćanja;
- (n) prema potrebi, izjava o obvezi plaćanja naknada javnog bilježnika;

- (o) prema potrebi, tražena jamstva i osiguranja;
- (p) postojanje ili nepostojanje prava na odustanak od ugovora o kreditu, razdoblje tijekom kojeg se to pravo može ostvariti i drugi uvjeti kojima se uređuje ostvarivanje tog prava, uključujući informacije koje se odnose na obvezu potrošača utvrđenu u članku 26. stavku 3. točki (b) da plati glavnicu nakon povlačenja tranše i kamate te iznos kamata koje treba platiti po danu;
- (q) **prema potrebi**, informacije o pravima navedenima u članku 27. i uvjeti za ostvarivanje tih prava;
- (r) pravo na prijevremenu otplatu navedeno u članku 29., postupak prijevremene otplate i, prema potrebi, informacije o pravu vjerovnika na kompenzaciju i načinu na koji će se ta kompenzacija utvrđivati;
- (s) postupak koji se primjenjuje pri ostvarivanju prava na otkazivanje ugovora o kreditu[...];
- (t) informacije o mogućnosti korištenja mehanizma izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošače te o metodama pristupa tom mehanizmu;
- (u) prema potrebi, ostali ugovorni uvjeti i odredbe;
- (v) [...]ime i adresa nadležnog nadzornog tijela.

Informacije iz prvog podstavka trebaju biti jasno čitljive i prilagođene tako da se vodi računa o tehničkim ograničenjima medija na kojem su prikazane. Informacije se prikazuju na odgovarajući i prikladan način na različitim kanalima.

2. Ako se primjenjuje stavak 1. točka (i), vjerovnik [...] potrošaču, bez naknade i u bilo kojem trenutku tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu[...], stavlja na raspolaganje izvadak iz računa u obliku amortizacijske tablice.

U amortizacijskoj tablici iz prvog podstavka navode se preostale uplate koje treba izvršiti te razdoblja i uvjeti koji se odnose na plaćanje tih iznosa.

Amortizacijska tablica sadržava i raščlambu svake uplate u kojoj se navode amortizacija glavnice, kamate izračunane na temelju kamatne stope na zaduživanje i, prema potrebi, svi eventualni dodatni troškovi.

Ako kamatna stopa na zaduživanje nije fiksna ili ako se prema ugovoru o kreditu[...] dodatni troškovi mogu promijeniti, u amortizacijskoj tablici jasno se i sažeto navodi da će podaci iz te tablice ostati važeći samo do trenutka promjene te kamatne stope na zaduživanje ili tih troškova u skladu s ugovorom o kreditu[...].

3. Kad je riječ o ugovoru o kreditu[...] prema kojemu uplate koje izvršava potrošač ne rezultiraju trenutačnom odgovarajućom amortizacijom ukupnog iznosa kredita, već se koriste za stvaranje glavnice kredita tijekom razdoblja i prema uvjetima utvrđenima ugovorom o kreditu[...] ili nekim dodatnim ugovorom, ugovor o kreditu[...], pored informacija iz stavka 1., sadržava i jasnu i sažetu izjavu o tome da se takvim ugovorima o kreditu[...] ne jamči otplata ukupnog iznosa kredita nakon povlačenja tranše prema ugovoru o kreditu[...], osim ako se takvo jamstvo izričito pruži.

POGLAVLJE VI.

**IZMJENE UGOVORA O KREDITU I PROMJENE KAMATNE STOPE NA
ZADUŽIVANJE**

Članak 22.

Informacije o izmjeni ugovora o kreditu[...]

Ne dovodeći u pitanje ostale obveze predviđene ovom Direktivom države članice osiguravaju da, prije izmjene uvjeta ugovora o kreditu[...], vjerovnik[...] **priopći** potrošaču, **na trajnom mediju**, sljedeće informacije:

- (a) jasan opis predloženih izmjena i, ako je primjenjivo, potrebu za pristankom potrošača ili **pojašnjenje** izmjena uvedenih po sili zakona;
- (b) rokove za provedbu tih izmjena;
- (c) pravna sredstva za podnošenje pritužbe koja potrošač ima na raspolaganju u pogledu tih izmjena;
- (d) rok za podnošenje pritužbe;
- (e) ime i adresu nadležnog tijela kojemu se ta pritužba može podnijeti.

Članak 23.

Promjene kamatne stope na zaduživanje

1. **Ako vjerovnici smiju izmijeniti kamatne stope na zaduživanje iz postojećih ugovora o kreditu**, države članice zahtijevaju da vjerovnik[...] potrošača **obavijesti** o svim promjenama kamatne stope na zaduživanje, na [...] trajnom mediju, prije nego što te promjene stupe na snagu.

Informacije iz prvog podstavka uključuju iznos uplata koje treba izvršiti nakon stupanja na snagu nove kamatne stope na zaduživanje te, ako se promijeni broj ili učestalost uplata, pojedinosti o njima.

2. Odstupajući od stavka 1., informacije iz tog stavka mogu se periodično davati potrošaču ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) strane su u ugovoru o kreditu[...] dogovorile takvo periodično davanje informacija;
 - (b) promjena kamatne stope na zaduživanje uzrokovana je promjenom referentne stope;
 - (c) nova referentna stopa stavljena je na raspolaganje javnosti odgovarajućim sredstvima;
 - (d) informacije o novoj referentnoj stopi dostupne su i u prostorima vjerovnika[...].

POGLAVLJE VII.

UGOVORI O PREKORAČENJU PO RAČUNU I PREMAŠENO PREKORAČENJE

Članak 24.

Ugovori o prekoračenju po računu

1. Ako je ugovor o kreditu odobren u obliku ugovora o prekoračenju po računu, države članice zahtijevaju da vjerovnik, tijekom cijelog trajanja ugovora o kreditu, potrošača redovito obavješćuje putem izvadaka iz računa, na [...] trajnom mediju, koji sadržavaju sljedeće elemente:
 - (a) točno razdoblje na koje se odnosi izvještaj;
 - (b) iznose i datume povlačenja tranši;

- (c) stanje s prethodnog izvještaja te datum njegova izdavanja;
- (d) novo stanje;
- (e) datume i iznose uplata koje je izvršio potrošač;
- (f) primijenjenu kamatnu stopu na zaduživanje;
- (g) sve eventualne naknade koje su bile primijenjene;
- (h) prema potrebi, minimalni iznos koji potrošač treba platiti.

2. Ako je kredit odobren u obliku ugovora o prekoračenju po računu, države članice zahtijevaju da vjerovnik obavještuje potrošača, na [...] trajnom mediju, o povećanjima kamatne stope na zaduživanje ili o eventualnim naknadama koje mora platiti prije nego što dotične promjene stupe na snagu.

Odstupajući od prvog podstavka informacije iz tog podstavka mogu se davati periodično na način predviđen u stavku 1. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) strane su u ugovoru o kreditu dogovorile takvo periodično davanje informacija;
- (b) promjena kamatne stope na zaduživanje uzrokovana je promjenom referentne stope;
- (c) nova referentna stopa stavljena je na raspolaganje javnosti odgovarajućim sredstvima;
- (d) informacije o novoj referentnoj stopi dostupne su i u prostorima vjerovnika.

Članak 25.

Premašeno prekoračenje

1. Ako se ugovori otvaranje tekućeg računa kod kojeg postoji mogućnost da se potrošaču dopusti premašeno prekoračenje, države članice zahtijevaju da vjerovnik, uz informacije iz članka 11. stavka 2.**a** točke ([...]b), u taj ugovor uključi i tu informaciju. Vjerovnik u svakom slučaju potrošaču redovito pruža te informacije na [...] trajnom mediju.
2. U slučaju znatnijeg premašenog prekoračenja koje traje dulje od mjesec dana države članice zahtijevaju da vjerovnik bez odgode, na [...] trajnom mediju, obavijesti potrošača o svim sljedećim elementima:
 - (a) premašenom prekoračenju;
 - (b) iznosu o kojem je riječ;
 - (c) kamatnoj stopi na zaduživanje;
 - (d) svim eventualnim sankcijama, naknadama ili kamatama koje su primjenjive na dospelje neplaćene obveze;

(da) datumu otplate.

Osim toga, ako potrošač redovito premašuje prekoračenje, davatelj kredita potrošaču nudi savjetodavne usluge, ako su dostupne, ili ga upućuje na službe za savjetovanje o dugu.

3. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje nijedno pravilo iz nacionalnog prava kojim se od vjerovnika zahtijeva da ponudi neku drugu vrstu kreditnog proizvoda u slučaju znatnog trajanja premašenog prekoračenja.

POGLAVLJE VIII.
**ODUSTANAK OD UGOVORA, OTKAZIVANJE UGOVORA I PRIJEVREMENA
OTPLATA**

Članak 26.

Pravo na odustanak od ugovora

1. Države članice osiguravaju da potrošač može odustati od ugovora o kreditu[...] bez navođenja razloga u roku od 14 kalendarskih dana.

Rok za odustanak iz prvog podstavka počinje teći:

- (a) od dana sklapanja ugovora o kreditu[...]; ili
- (b) od dana na koji potrošač primi uvjete ugovora i informacije u skladu s člancima 20. i 21. ako je taj dan nakon datuma iz točke (a) ovog podstavka.

Smatra se da je rok iz prvog podstavka ispoštovan ako potrošač prije isteka tog roka vjerovniku[...] pošalje obavijest iz stavka 3. točke (a).

- 1.a Ako potrošač nije primio uvjete ugovora i informacije u skladu s člancima 20. i 21., rok za odustanak u svakom slučaju istječe 12 mjeseci i 14 dana nakon sklapanja ugovora o kreditu. To se ne primjenjuje ako potrošač nije obaviješten o svojem pravu na odustanak od ugovora u skladu s člankom 21. stavkom 1. točkom (p).**

2. Ako je, kada je riječ o povezanim ugovorima o kreditu, nacionalnim zakonodavstvom koje je primjenjivo na [*datum stupanja na snagu ove Direktive*] već predviđeno da se sredstva ne mogu staviti na raspolaganje potrošaču prije isteka određenog roka, države članice mogu, odstupajući od stavka 1., predvidjeti da se na izričit zahtjev potrošača rok iz tog stavka može skratiti na isto trajanje kao i taj određeni rok.
3. Ako potrošač ostvaruje pravo na odustanak od ugovora, dužan je poduzeti sljedeće mjere:
- (a) u roku utvrđenom u stavku 1. obavijestiti vjerovnika[...] u skladu s informacijama koje mu je vjerovnik[...] pružio na temelju članka 21. stavka 1. točke (p) na [...] trajnom mediju;
 - (b) platiti vjerovniku[...] glavnici i dospjele kamate na tu glavnici od datuma povlačenja tranše do datuma otplate glavnice, bez neopravdane odgode i najkasnije 30 kalendarskih dana nakon što je poslana obavijest iz točke (a).

Kamate iz prvog podstavka točke (b) obračunavaju se na temelju dogovorene kamatne stope na zaduživanje. Vjerovnik[...] nema pravo ni na koju drugu kompenzaciju od strane potrošača u slučaju odustanka od ugovora, osim kompenzacije za nepovratne naknade koje je vjerovnik[...] platio nekom javnom upravnom tijelu.

4. Ako vjerovnik[...] ili neka treća strana na temelju ugovora između te treće strane i vjerovnika pružaju neku dodatnu uslugu koja se odnosi na ugovor o kreditu[...], potrošača više ne obvezuje taj ugovor o dodatnoj usluzi ako potrošač ostvaruje pravo na odustanak od ugovora o kreditu[...] u skladu s ovim člankom.

5. Ako potrošač ima pravo na odustanak od ugovora na temelju stavaka 1., 3. i 4. ovog članka, ne primjenjuju se članci 6. i 7. Direktive 2002/65/EZ.
6. Države članice mogu propisati da se stavci od 1. do 4. ovog članka ne primjenjuju na ugovore o kreditu[...] za koje se na temelju nacionalnog prava zahtijeva da budu sklopljeni korištenjem usluga javnog bilježnika, pod uvjetom da javni bilježnik potvrdi da se potrošaču jamče prava predviđena člancima 10., 11., 20. i 21.
7. Ovaj članak ne dovodi u pitanje bilo kakva pravila nacionalnog prava o utvrđivanju roka u kojem izvršenje ugovora ne može započeti.

Članak 27.

Povezani ugovor o kreditu

1. Države članice osiguravaju da potrošača koji je ostvario pravo na odustanak od ugovora na temelju prava Unije više ne obvezuje povezani ugovor o kreditu u odnosu na ugovor o isporuci robe ili usluga.
2. Ako roba ili usluge obuhvaćeni povezanim ugovorom o kreditu nisu isporučene, ili ako su samo djelomično isporučene, ili ako nisu sukladne ugovoru o njihovoj isporuci, potrošač ima pravo ulagati pravne lijekove protiv vjerovnika[...] ako je potrošač uložio pravne lijekove protiv dobavljača, ali nije ostvario prava koja ima prema zakonu ili prema ugovoru o isporuci robe ili usluga. Države članice određuju u kojoj mjeri i pod kojim uvjetima se mogu ulagati takvi pravni lijekovi.
3. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje nijedno nacionalno pravilo prema kojem je vjerovnik[...] solidarno i pojedinačno odgovoran za sva potraživanja koja bi potrošač mogao imati prema dobavljaču ako se ugovorom o kreditu[...] financirala kupnja robe ili usluga od tog dobavljača.

Članak 28.

Ugovori o kreditu[...] bez roka dospeljeća

1. Države članice osiguravaju da potrošač može bez naknade i u svakom trenutku **izvršiti** standardno otkazivanje ugovora o kreditu[...] bez roka dospeljeća, osim ako su strane dogovorile otkazni rok. Taj rok ne smije biti dulji od mjesec dana.

Države članice osiguravaju da vjerovnik[...], ako je tako dogovoreno u ugovoru o kreditu[...], može [...] **izvršiti** standardno otkazivanje ugovora o kreditu[...] bez roka dospeljeća tako da potrošaču da obavijest o otkazivanju najmanje dva mjeseca unaprijed, na [...] trajnom mediju.

2. Države članice osiguravaju da vjerovnik[...], ako je tako dogovoreno u ugovoru o kreditu[...], može iz objektivno opravdanih razloga otkazati pravo potrošača na povlačenje tranše na temelju ugovora o kreditu bez roka dospeljeća. Vjerovnik[...] potrošača obavješćuje o otkazivanju i razlozima otkazivanja na [...] trajnom mediju, po mogućnosti prije samog otkazivanja, a najkasnije odmah nakon njega, osim ako je takvo obavješćivanje zabranjeno pravom Unije ili nacionalnim pravom ili ako je ono protivno ciljevima javnog poretka ili javne sigurnosti.

Članak 29.

Prijevremena otplata

1. Države članice osiguravaju da potrošač u bilo kojem trenutku ima pravo na **punu ili djelomičnu** prijevremenu otplatu. U takvim slučajevima potrošač ima pravo na **proporcionalno** sniženje ukupnog troška kredita **za potrošača**[...] za preostalo trajanje ugovora. Pri izračunu tog sniženja moraju se uzeti u obzir svi troškovi koje je vjerovnik nametnuo potrošaču.
2. Države članice osiguravaju da vjerovnik u slučaju prijevremene otplate ima pravo na pravednu i objektivno opravdanu kompenzaciju za moguće troškove izravno povezane s prijevremenom otplatom, pod uvjetom da je ta prijevremena otplata obuhvaćena razdobljem tijekom kojeg se primjenjuje fiksna kamatna stopa na zaduživanje.

Kompenzacija iz prvog podstavka ne smije premašiti 1 % iznosa kredita koji se prijevremeno otplaćuje ako razdoblje od prijevremene otplate do dogovorenog prestanka ugovora o kreditu premašuje godinu dana. Ako to razdoblje ne premašuje godinu dana, kompenzacija ne smije premašiti 0,5 % iznosa kredita koji se prijevremeno otplaćuje.
3. Države članice osiguravaju da vjerovnik nema pravo na kompenzaciju iz stavka 2. ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) otplata se izvršava na temelju ugovora o osiguranju čija je svrha pružiti jamstvo otplate kredita;
 - (b) kredit je odobren u obliku ugovora o prekoračenju po računu;
 - (c) otplata obuhvaća razdoblje tijekom kojeg kamatna stopa na zaduživanje nije fiksna.

4. Odstupajući od stavka 2. države članice mogu predvidjeti da:
- (a) vjerovnik ima pravo na kompenzaciju iz stavka 2. samo pod uvjetom da je iznos prijevremene otplate viši od praga utvrđenog u nacionalnom pravu, koji ne smije biti viši od 10 000 EUR unutar bilo kojeg razdoblja od 12 mjeseci;
 - (b) vjerovnik može iznimno tražiti veću kompenzaciju ako može dokazati da gubitak pretrpljen zbog prijevremene otplate premašuje iznos određen u skladu sa stavkom 2.

[...] Ako kompenzacija koju vjerovnik traži premašuje gubitak koji je stvarno pretrpljen zbog prijevremene otplate, potrošač ima pravo na odgovarajuće smanjenje.

[...] **U tom slučaju** gubitak se sastoji od razlike između početno dogovorene kamatne stope i kamatne stope po kojoj vjerovnik može nekome na tržištu pozajmiti prijevremeno otplaćeni iznos u trenutku te otplate, pri čemu se u obzir uzima utjecaj te prijevremene otplate na administrativne troškove.

6. Kompenzacija iz stavka 2. ni u kojem slučaju ne smije premašiti iznos kamata koje bi potrošač platio tijekom razdoblja od prijevremene otplate kredita do dogovorenog datuma prestanka ugovora o kreditu.

POGLAVLJE IX.

EFEKTIVNA KAMATNA STOPA I GORNJE GRANICE ZA STOPE I TROŠKOVE

Članak 30.

Izračun efektivne kamatne stope

1. Efektivna kamatna stopa izračunava se u skladu s matematičkom formulom navedenom u dijelu I. Priloga IV. Njome se na godišnjoj osnovi izjednačuje sadašnja vrijednost svih obveza (povlačenja tranši, otplate i naknade), budućih ili postojećih, dogovorenih između vjerovnika[...] i potrošača.
2. U svrhu izračuna te efektivne kamatne stope određuju se ukupni troškovi kredita za potrošača, uz iznimku svih naknada koje potrošač treba platiti za nepoštovanje bilo koje od svojih obveza utvrđenih ugovorom o kreditu[...] i svih drugih naknada, osim kupovne cijene koju je obvezan platiti za kupnju robe ili usluga, bilo da se transakcija provodi u gotovini ili na kredit.

Troškovi upravljanja računom na kojem su vidljive i transakcije uplata i povlačenja tranši, troškovi upotrebe sredstava plaćanja i za transakcije uplata i za povlačenja tranši te svi drugi troškovi koji se odnose na transakcije uplata uključuju se u ukupne troškove kredita za potrošača, osim ako je otvaranje računa neobvezno i ako su troškovi računa jasno i zasebno utvrđeni u ugovoru o kreditu[...] ili u bilo kojem drugom ugovoru sklopljenom s potrošačem.

3. Izračun efektivne kamatne stope temelji se na pretpostavci da će taj ugovor o kreditu[...] ostati važeći tijekom dogovorenog razdoblja te da će i vjerovnik[...] i potrošač ispuniti svoje obveze u skladu s uvjetima i datumima utvrđenima u tom ugovoru o kreditu[...].
4. Kad je riječ o ugovorima o kreditu[...] koji sadržavaju klauzule kojima se dopuštaju promjene kamatne stope na zaduživanje ili promjene određenih naknada koje su uključene u efektivnu kamatnu stopu, zbog čega se ne mogu odrediti u trenutku izračuna, efektivna kamatna stopa izračunava se na temelju pretpostavke da će kamatna stopa na zaduživanje i ostale naknade ostati fiksne u odnosu na početnu razinu i da će se primjenjivati sve do kraja ugovora o kreditu[...].
5. Kad je to potrebno, pri izračunu efektivne kamatne stope [...] **primjenjuju se** i dodatne pretpostavke navedene u dijelu II. Priloga IV.

Ako pretpostavke navedene u ovom članku i u dijelu II. Priloga IV. nisu dovoljne za izračun efektivne kamatne stope na ujednačen način ili ako više nisu prilagođene komercijalnoj situaciji na tržištu, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 45. kako bi izmijenila ovaj članak i dio II. Priloga IV. radi dodavanja potrebnih dodatnih pretpostavki za izračun efektivne kamatne stope ili izmjene postojećih pretpostavki.

Članak 31.

[...] Mjere za ograničavanje kamatnih stopa, efektivnih kamatnih stopa[...] ili ukupnih troškova kredita za potrošača

1. [...] Države članice uvode mjere kako bi osigurale da se potrošačima ne mogu naplatiti pretjerano visoke kamatne stope, efektivne kamatne stope zajmova ili ukupni troškovi kredita.

[...][...][...][...]POGLAVLJE X.

PRAVILA POSLOVNOG PONAŠANJA I ZAHTJEVI ZA OSOBLJE

Članak 32.

Pravila poslovnog ponašanja pri davanju kredita potrošačima

1. Države članice zahtijevaju da vjervnici[...] i kreditni posrednici[...] postupaju pošteno, pravedno, transparentno i profesionalno te da uzimaju u obzir prava i interese potrošača pri provođenju bilo koje od sljedećih aktivnosti:

- (a) osmišljavanje kreditnih proizvoda;
- (b) odobravanje kredita, posredovanje u odobravanju kredita ili olakšavanje odobravanja kredita;
- (c) pružanje savjetodavnih usluga o kreditima;
- (d) pružanje dodatnih usluga potrošačima;
- (e) izvršavanje ugovora o kreditu[...].

Aktivnosti iz prvog podstavka točaka [...] (b) i (c) temelje se na informacijama o okolnostima potrošača i o bilo kojim specifičnim zahtjevima koje je potrošač izrazio te na razumnim pretpostavkama o rizicima u odnosu na situaciju potrošača tijekom cijelog trajanja ugovora o kreditu[...].

Aktivnosti iz prvog podstavka točke (c) temelje se i na informacijama koje se zahtijevaju na temelju članka 16. stavka 3. točke (a).

2. Države članice osiguravaju da način na koji vjerovnici isplaćuju primitke svojem osoblju i kreditnim posrednicima te način na koji kreditni posrednici isplaćuju primitke svojem osoblju [...] ne sprečavaju poštovanje obaveze iz stavka 1.
3. Države članice osiguravaju da, pri izradi i primjeni politika primitaka za osoblje odgovorno za procjenu kreditne sposobnosti, vjerovnici poštuju sljedeća načela, na način i u opsegu koji je primjeren njihovoj veličini, unutarnjoj organizaciji i karakteru, opsegu i složenosti njihovih aktivnosti:
 - (a) politika primitaka u skladu je i promiče odgovarajuće i učinkovito upravljanje rizikom te ne potiče preuzimanje rizika koje prelazi razinu prihvatljivog rizika za vjerovnika;

(b) politika primitaka u skladu je s poslovnom strategijom, ciljevima, vrijednostima i dugoročnim interesima vjerovnika te uključuje mjere za izbjegavanje sukoba interesa, ponajprije osiguravajući da naknade za rad ne ovise o broju ili udjelu prihvaćenih zahtjeva za kredit.

4. Države članice osiguravaju da, kad vjerovnici [...] **ili** kreditni posrednici [...] pružaju savjetodavne usluge, struktura primitaka uključenog osoblja ne dovodi u pitanje njihovu sposobnost postupanja u najboljem interesu potrošača te osiguravaju da ta struktura primitaka nije ovisna o prodajnim ciljevima. Radi ostvarivanja tog cilja države članice mogu zabraniti i provizije koje vjerovnik isplaćuje kreditnom posredniku.
5. Države članice mogu zabraniti ili uvesti ograničenja na plaćanja koja potrošači izvršavaju prema vjerovniku[...] **ili** kreditnom posredniku[...] prije sklapanja ugovora o kreditu[...].

Članak 33.

Zahtjevi za osoblje u pogledu znanja i stručnosti

1. Države članice osiguravaju da vjerovnici[...] **i** kreditni posrednici [...] zahtijevaju od članova svojeg osoblja da posjeduju i redovito obnavljaju odgovarajuću razinu znanja i stručnosti u odnosu na osmišljavanje, ponudu i odobravanje ugovora o kreditu[...], obavljanje djelatnosti kreditnog posredovanja **te** pružanje savjetodavnih usluga[...]. Ako sklapanje ugovora o kreditu[...] uključuje ugovaranje dodatne usluge, zahtijevaju se odgovarajuće znanje i stručnost u odnosu na tu dodatnu uslugu.
2. Države članice utvrđuju minimalne zahtjeve u pogledu znanja i stručnosti za osoblje vjerovnika[...] **i** kreditnih posrednika[...].

3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela nadziru poštovanje zahtjeva utvrđenih u stavku 1. i da ta nadležna tijela imaju ovlasti na temelju kojih od vjerovnika[...] i kreditnih posrednika[...] mogu tražiti da dostave dokaze koje nadležno tijelo smatra nužnima za omogućivanje takvog nadzora.

POGLAVLJE XI.

FINANCIJSKO OBRAZOVANJE I POTPORA POTROŠAČIMA U FINANCIJSKIM POTEŠKOĆAMA

Članak 34.

Financijsko obrazovanje

1. Države članice promiču mjere kojima se podupire obrazovanje potrošača u odnosu na odgovorno zaduživanje i upravljanje dugom, a osobito u odnosu na ugovore o potrošačkim kreditima. [...] **Države članice osiguravaju da se potrošačima pružaju jasne** i općenite informacije o postupku odobravanja kredita kako bi ih se usmjerilo, a ponajprije one potrošače koji prvi put uzimaju potrošački kredit, osobito putem digitalnih alata.

Države članice ujedno [...] **osiguravaju širenje** informacija o smjernicama koje potrošačima mogu pružati organizacije potrošača i nacionalna tijela.

[...]

2. Komisija ocjenjuje financijsko obrazovanje dostupno potrošačima u državama članicama i objavljuje izvješće o tome te navodi primjere najbolje prakse koji se mogu dalje razraditi radi povećanja financijske osviještenosti potrošača.

Članak 35.

Dospjele neplaćene obveze i mjere restrukturiranja

1. Države članice dužne su zahtijevati od vjerovnika da imaju odgovarajuće politike i postupke kako bi nastojali, prema potrebi, pokazati razumno strpljenje prije pokretanja ovršnog postupka. U okviru tih mjera restrukturiranja, među ostalim elementima, uzimaju se u obzir okolnosti potrošača, a te se mjere mogu sastojati, među ostalim mogućnostima, od:
 - (a) potpunog ili djelomičnog refinanciranja ugovora o kreditu;
 - (b) izmjene postojećih uvjeta ugovora o kreditu, što, među ostalim, može uključivati:
 - i. produljenje trajanja ugovora o kreditu;
 - ii. promjenu vrste ugovora o kreditu;
 - iii. odgodu plaćanja obroka otplate, u cijelom iznosu ili djelomično, na određeno razdoblje;
 - iv. promjenu kamatne stope;
 - v. ponudu razdoblja u kojem potrošač ne treba vršiti uplate;
 - vi. djelomične otplate;
 - vii. pretvaranja valuta;
 - viii. djelomičan oprost i konsolidaciju duga.
2. Popisom mogućih mjera iz stavka 1. točke (b) ne dovode se u pitanje pravila utvrđena u nacionalnom pravu niti se njime zahtijeva od država članica da u svojem nacionalnom pravu predvide sve te mjere.

3. Države članice mogu zahtijevati da, ako vjerovnik smije odrediti i nametnuti potrošaču plaćanje naknada koje su posljedica neispunjavanja obveza, te naknade ne smiju biti veće nego što je potrebno za kompenziranje troškova vjerovnika koji su nastali zbog neispunjavanja obveza.
4. Države članice mogu dopustiti vjerovnicima nametanje dodatnih naknada potrošačima u slučaju neispunjavanja obveza. U tom slučaju države članice određuju gornju granicu za iznos tih naknada.
5. Države članice ne smiju sprečavati strane ugovora o kreditu da se izričito dogovore da je za otplatu kredita dovoljan povrat ili prijenos vjerovniku robe obuhvaćene povezanim ugovorom o kreditu ili prihoda od prodaje te robe.

Članak 36.

Usluge savjetovanja o dugu

Države članice osiguravaju da su potrošačima **koji imaju ili bi mogli imati poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza** dostupne usluge savjetovanja o dugu.

POGLAVLJE XII.

VJEROVNICI I KREDITNI POSREDNICI

Članak 37.

Ovlašćivanje, registracija i nadzor nekreditnih institucija i institucija koje nisu institucije za platni promet

- 1.** Države članice osiguravaju da vjerovnici[...] i kreditni posrednici[...] koji nisu **ni** kreditne institucije kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki (1) Uredbe (EU) br. 575/2013 **ni institucije za platni promet kako su definirane u članku 4. točki (4) Direktive (EU) br. 2015/2366 ni institucije za elektronički novac kako su definirane u članku 2. stavku 1. Direktive 2009/110/EZ** podliježu primjerenom postupku ovlašćivanja te mehanizmima registracije i nadzora koje je uspostavilo neovisno nadležno tijelo.

2. Države članice mogu odlučiti da zahtjeve u pogledu ovlašćivanja i registracije iz stavka 1. neće primjenjivati na:

- (a) dobavljače robe i pružatelje usluga koji djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi; i/ili**
- (b) dobavljače robe i pružatelje usluga koji djeluju kao vjerovnici u pomoćnoj ulozi i koji odobravaju kredite u obliku odgode plaćanja za kupnju robe koju oni nude, ako se kredit daje bez kamata i bez ikakvih drugih naknada.**

Članak 38.

Posebne obveze kreditnih posrednika

Države članice zahtijevaju da kreditni posrednici:

- (a) navedu, u oglašavanju i dokumentima namijenjenima potrošačima, djelokrug svojih ovlasti te posluju li isključivo s jednim ili više vjerovnika ili kao neovisni posrednici;
- (b) upoznaju potrošače sa svim naknadama koje je potrošač dužan platiti kreditnom posredniku za usluge koje će se pružati;
- (c) postignu dogovor s potrošačem o svim naknadama iz točke (b) na [...] trajnom mediju prije sklapanja ugovora o kreditu;
- (d) priopće vjerovniku sve naknade iz točke (b) u svrhu izračuna efektivne kamatne stope.

POGLAVLJE XIII.
USTUP PRAVA I RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 39.

Ustup prava

1. Države članice osiguravaju da potrošač, u slučaju da se prava vjerovnika na temelju ugovora o kreditu[...] ili sam ugovor ustupe trećoj strani, ima pravo pozivati se na sva prava na obranu u odnosu na primatelja koja su mu bila dostupna i odnosu na izvornog vjerovnika, uključujući prijeboj ako je takva obrana dopuštena u dotičnoj državi članici.
2. Države članice zahtijevaju da izvorni vjerovnik[...] obavijesti potrošača o ustupu iz stavka 1., osim ako izvorni vjerovnik, na temelju ugovora s primateljem, nastavi pružati kreditne usluge potrošaču.

Članak 40.

Izvensudsko rješavanje sporova

1. Države članice osiguravaju da potrošači imaju pristup primjerenim i djelotvornim postupcima izvensudskog rješavanja sporova za rješavanje sporova između potrošača i vjerovnika[...] **ili** kreditnih posrednika[...] koji se odnose na [...] **ugovore o kreditu** utvrđene ovom Direktivom, s pomoću, prema potrebi, postojećih tijela. Takvi postupci izvensudskog rješavanja sporova i subjekti koji ih nude zadovoljavaju kriterije kvalitete utvrđene Direktivom 2013/11/EU.

2. Države članice potiču tijela iz stavka 1. koja provode rješavanje sporova na suradnju radi rješavanja prekograničnih sporova koji se odnose na ugovore o kreditu[...].

POGLAVLJE XIV.

NADLEŽNA TIJELA

Članak 41.

Nadležna tijela

1. Države članice određuju nacionalna nadležna tijela ovlaštena za osiguranje primjene i provedbe ove Direktive („nadležna tijela”) i osiguravaju im dodjelu istražnih i provedbenih ovlasti te odgovarajućih resursa potrebnih za učinkovito i djelotvorno obavljanje njihovih zadaća.

Nadležna tijela jesu ili javna tijela ili tijela priznata nacionalnim pravom ili od strane javnih tijela koja su prema nacionalnom pravu izričito ovlaštena za to. Ona nisu vjerovnici[...] **ili** kreditni posrednici[...].

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, sve osobe koje rade ili koje su radile za nadležna tijela, kao i revizori i stručne osobe koje su dobile nalog od nadležnih tijela, podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne. Povjerljive podatke koje su saznali pri obavljanju svojih dužnosti ne smiju otkriti nijednoj drugoj osobi ni tijelu, osim u sažetom ili agregiranom obliku, [...] **ne dovodeći u pitanje predmete obuhvaćene kaznenim pravom ili ovom Direktivom. Međutim, to ne sprečava nadležna tijela da razmjenjuju ili prosljeđuju povjerljive podatke u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije.**

3. Države članice osiguravaju da su ta nadležna tijela barem jedno od sljedećeg:
- (a) nadležna tijela kako su definirana u članku 4. točki 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷;
 - ([...]**b**) tijela koja nisu nadležna tijela iz točke (a), pod uvjetom da se u nacionalnim zakonima ili drugim propisima zahtijeva od tih tijela da surađuju s nadležnim tijelima iz točke (a) kad god je to potrebno radi obavljanja njihovih zadaća u skladu s ovom Direktivom.
4. Države članice osiguravaju da tijela koja su određena kao nadležna za osiguranje primjene i provedbe ove Direktive ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 5. Uredbe (EU) 2017/2394.
5. Države članice obavješćuju Komisiju o određivanju nadležnih tijela i o svim promjenama povezanim s time te pritom, ako na njihovu državnom području postoji više nadležnih tijela, navode eventualne podjele zadaća među tim nadležnim tijelima. Prva takva obavijest šalje se što prije, a najkasnije dvije godine od datuma stupanja na snagu Direktive.
6. Nadležna tijela izvršavaju svoje ovlasti u skladu s nacionalnim pravom:
- (a) izravno u skladu s vlastitom ovlašću ili pod nadzorom pravosudnih tijela; ili

²⁷ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

- (b) zahtjevom upućenim sudovima koji su nadležni za donošenje potrebne odluke, uključujući, prema potrebi, i žalbom, ako zahtjev za ishođenje potrebne odluke nije bio uspješan.
7. Ako na državnom području država članica postoji više nadležnih tijela, države članice osiguravaju jasno određenje njihovih zadaća i njihovu tijesnu suradnju kako bi svako tijelo moglo učinkovito obavljati svoje zadaće.
8. Komisija najmanje jedanput godišnje objavljuje popis nadležnih tijela u *Službenom listu Europske unije* i redovito ga ažurira na svojoj internetskoj stranici.

POGLAVLJE XV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 42.

Razina usklađivanja

1. Ako ova Direktiva sadržava usklađene odredbe, države članice ne smiju u svojem nacionalnom pravu zadržati odredbe niti u njega uvoditi nove odredbe koje odstupaju od odredaba utvrđenih ovom Direktivom, osim ako je ovom Direktivom drukčije predviđeno.
2. [...] **Dok se ne postigne daljnja usklađenost, ako** država članica upotrebljava neku od regulatornih mogućnosti predviđenih u članku 2. stavcima 5., 6. **i 6.a**, članku 8. stavku 1., [...] **članku 14. stavcima 2., 3. i 4., članku 16. stavku 4., članku 18. stavku 9.,** [...] članku 26. **stavcima 2. i 6.,** [...] članku 29. stavku 4., **članku 32. stavku 5., članku 35. stavcima 3. i 4. te članku 37. stavku 2.,** ona **bez odgode** obavješćuje Komisiju o tome kao i o svim kasnijim promjenama. **Komisija te informacije objavljuje na internetskoj stranici ili na neki drugi lako dostupan način.** Države članice poduzimaju i odgovarajuće mjere za širenje tih informacija među nacionalnim vjerovnicima, kreditnim posrednicima[...] i potrošačima.

Članak 43.

Obvezujuća narav ove Direktive

1. Države članice osiguravaju da se potrošači ne smiju odreći prava koja su im dodijeljena nacionalnim mjerama kojima se prenosi ova Direktiva.
2. Države članice osiguravaju da se odredbe donesene u svrhu prenošenja ove Direktive ne mogu zaobići kao rezultat načina formuliranja ugovora.

[...] Članak 44.

Sankcije

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede nacionalnih odredaba koje se donose na temelju ove Direktive i poduzimaju sve mjere potrebne za osiguravanje njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama do *[Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje]* te je bez odgode obavješćuju o svim kasnijim izmjenama koje na njih utječu.
2. [...]

3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela mogu objavljivati javnosti sve upravne sankcije izrečene za povrede mjera donesenih u skladu s ovom Direktivom, osim ako bi takvo objavljivanje moglo ozbiljno ugroziti financijska tržišta ili uključenim stranama prouzročiti nerazmjernu štetu.

Članak 45.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 30. stavka 5. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od xx xx xxxx. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 30. stavka 5. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 30. stavka 5. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 46.

Preispitivanje i praćenje

1. Komisija je dužna provesti evaluaciju ove Direktive svakih pet godina, a prvi put pet godina od datuma početka primjene Direktive. Ta evaluacija uključuje procjenu pragova utvrđenih u članku 2. stavku 2. točki (c) i u dijelu II. Priloga IV. i postotaka koji se primjenjuju u izračunu kompenzacije koja se plaća u slučaju prijevremene otplate iz članka 29., a pri toj se procjeni uzimaju u obzir gospodarska kretanja u Uniji i situacija na dotičnom tržištu.
2. Komisija **posebno** prati i učinke postojanja regulatornih mogućnosti iz članka 42. **na funkcioniranje** unutarnjeg tržišta i **na** potrošače.
3. Komisija o rezultatima evaluacije i procjene iz stavaka 1. i 2. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću te, prema potrebi, tom izvješću prilaže zakonodavni prijedlog.

Članak 47.

Odredbe o stavljanju izvan snage i prijelazne odredbe

Direktiva 2008/48/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*]. [...] ²⁸[...]

Direktiva 2008/48/EZ nastavit će se primjenjivati na ugovore o kreditu koji postoje na datum [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*] do [*njihova isteka*].

Međutim, članci 23. i 24., članak 25. stavak 1. druga rečenica, članak 25. stavak 2., članak 28. i članak 39. ove Direktive primjenjuju se na sve ugovore o kreditu bez roka dospelosti koji postoje na datum [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*].

Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom navedenom u Prilogu V.

²⁸ [...]

Članak 48.

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljuju, najkasnije do [*Ured za publikacije: umetnuti datum 24 mjeseca nakon donošenja Direktive*] zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. Tekstove tih propisa odmah dostavljaju Komisiji. Primjenjuju te mjere od [*Ured za publikacije: umetnuti datum šest mjeseci nakon roka za prenošenje*].
- [...] Kada države članice donose te propise, oni sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.
2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 49.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 50.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik

PRILOG I.**STANDARDNE EUROPSKE INFORMACIJE O POTROŠAČKOM KREDITU****1. Ključni elementi kredita**

[Neki dijelovi teksta u nastavku premješteni su iz Priloga II., uz određene izmjene]

Ukupni iznos kredita <i>To znači gornja granica ili ukupni iznos stavljen na raspolaganje u skladu s ugovorom o kreditu[...].</i>	
Trajanje ugovora o kreditu[...]	
Efektivna kamatna stopa (EKS) <u>i ukupni iznos koji ćete morati platiti</u> <u>EKS</u> je ukupni trošak izražen kao godišnji postotak ukupnog iznosa kredita. EKS vam može pomoći pri uspoređivanju različitih ponuda. <u>Ukupni iznos koji ćete morati platiti znači iznos pozajmljene glavnice uvećan za kamate i moguće troškove povezane s vašim kreditom.</u>	[...] <u>[Zbroj ukupnog iznosa kredita i ukupnih troškova kredita]</u>
Ako je primjenjivo Kredit se odobrava u obliku odgode plaćanja za robu ili usluge ili je povezan s isporukom određene robe ili pružanjem usluga Naziv proizvoda/usluge Cijena za plaćanje u gotovini	
<u>Obroci i, prema potrebi, redosljed raspodjele tih obroka</u>	<u>Morat ćete platiti sljedeće:</u> <u>[Iznos, broj i učestalost uplata koje potrošač treba izvršiti]</u> <u>Kamate i/ili naknade plaćaju se na sljedeći način:</u>
Troškovi zakašnjelih plaćanja <i>Izostale uplate mogu imati ozbiljne posljedice za Vas (npr. prinudna prodaja) i znatno Vam</i>	Za zakašnjela plaćanja naplatit ćemo Vam [... (kamatna stopa koja se primjenjuje i mjere za njezinu prilagodbu te, ako je primjenjivo,

<i>otežati dobivanje kredita u budućnosti.</i>	naknade za neispunjavanje obveze plaćanja)]].
<u>Postojanje ili nepostojanje prava na odustanak od ugovora</u>	<u>[Da/Ne]</u> <u>Imate pravo odustati od ugovora o kreditu u roku od 14 kalendarskih dana.</u>
<u>Ako je primjenjivo – ostvarivanje prava na odustanak od ugovora</u>	<u>[Praktične upute o ostvarivanju prava na odustanak od ugovora u kojima se navodi, među ostalim, adresa na koju treba dostaviti obavijest o ostvarivanju tog prava i posljedice neostvarivanja prava na odustanak od ugovora]</u>

[...] Identitet i podaci za kontakt vjerovnika ili [...] kreditnog posrednika [...]

Ako je primjenjivo	
Vjerovnik	[Identitet]
Adresa Broj telefona E-adresa [...] * Internetske stranice (*)	[Zemljopisna adresa koju potrošač treba upotrijebiti]
Ako je primjenjivo	
Kreditni posrednik	[Identitet]
Adresa Broj telefona E-adresa [...] * Internetske stranice (*)	[Zemljopisna adresa koju potrošač treba upotrijebiti]
Ako je primjenjivo	
[...]	[...]

[...][...][...]* [...]*	[...]
(*) Ova informacija nije obvezna.	

Gdje god stoji „ako je primjenjivo”, vjerovnik [...] mora ispuniti polje ako su te informacije relevantne za dotični kreditni proizvod odnosno mora izbrisati te informacije ili cijeli redak ako te informacije nisu relevantne za dotičnu vrstu kredita.

Tekst u uglatim zagrada služi kao objašnjenje za vjerovnika [...] i mora se zamijeniti odgovarajućim informacijama.

[...] **Prethodno navedene informacije** moraju biti prikazane na jednoj stranici [...] **na početku** obrasca standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu te moraju biti **istaknute**, jasno čitljive [...] i prilagođene tako da se u obzir uzmu tehnička ograničenja medija na kojem su prikazane.

2. Opis glavnih značajki kreditnog proizvoda (povrh informacija prikazanih na prvoj stranici)

Vrsta kredita.	
[...]/[...]	
Uvjeti kojima se uređuje povlačenje tranše <i>To znači kako i kad ćete dobiti novac.</i>	
[...]	
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	

Ako je primjenjivo Tražena jamstva <i>Ovo je opis instrumenata jamstava koje trebate pružiti u vezi s ugovorom o kreditu.</i>	[Vrsta jamstva]
Ako je primjenjivo Otplaćeni iznosi ne rezultiraju trenutnom amortizacijom glavnice.	
Ako je primjenjivo Cijena je personalizirana na temelju automatiziranog donošenja odluka.	

3. Troškovi kredita (povrh informacija prikazanih na prvoj stranici)

Kamatna stopa na zaduživanje ili, ako je primjenjivo, različite kamatne stope na zaduživanje koje se primjenjuju na ugovor o kreditu[...] <u>Uvjeti kojima je uređena primjena kamatne stope na zaduživanje ili svake kamatne stope na zaduživanje ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope na zaduživanje te, ako su dostupni, svaki indeks ili referentna stopa koji se primjenjuju na svaku početnu kamatnu stopu na zaduživanje, kao i razdoblja, uvjeti i postupci za promjenu svake kamatne stope na zaduživanje</u>	[% — fiksna ili — varijabilna (s indeksom ili referentnom stopom koji se primjenjuju na početnu kamatnu stopu na zaduživanje), razdoblja]
[...]/.../[...] <u>Reprezentativan primjer efektivne kamatne stope (EKS) i ukupni iznos koji potrošač treba platiti, pri čemu treba navesti sve pretpostavke primijenjene u izračunu efektivne kamatne stope</u>	[[...] Ovdje treba navesti [...] reprezentativan primjer]

Da bi se kredit dobio ili da bi se dobio prema uvjetima koji se nude na tržištu, je li obavezno uzeti policu osiguranja kojom se osigurava kredit ili sklopiti neki drugi ugovor o dodatnim uslugama? — — <i>Ako vjerovniku[...] nisu poznati troškovi tih usluga, oni se ne uključuju u EKS.</i>	Da/ne [ako da, navesti vrstu osiguranja] Da/ne [ako da, navesti vrstu dodatne usluge]
Povezani troškovi	
Ako je primjenjivo Vođenje jednog ili više računa obvezno je i za evidentiranje transakcija uplata i povlačenja tranši	
Ako je primjenjivo Iznos troškova za upotrebu određenih sredstava plaćanja (npr. kreditne kartice)	
Ako je primjenjivo Svi ostali troškovi koji proizlaze iz ugovora o kreditu [...]	
Ako je primjenjivo Uvjeti prema kojima se navedeni troškovi povezani s ugovorom o kreditu[...] mogu mijenjati	
Ako je primjenjivo Obveza plaćanja javnobilježničkih pristojbi	
[...][...]	[...]

4. Ostali važni pravni aspekti

[...][...]	
Prijevremena otplata <i>Imate pravo na prijevremenu otplatu kredita, u cijelosti ili djelomično, u bilo kojem trenutku.</i>	
Ako je primjenjivo Vjerovnik ima pravo na kompenzaciju u slučaju prijevremene otplate	[Kompenzacija se određuje (metoda izračuna) u skladu s odredbama kojima se provodi članak 29. Direktive.]
Uvid u bazu podataka <i>Vjerovnik Vas mora [...] bez odgode i besplatno obavijestiti o rezultatima uvida u bazu podataka ako se zahtjev za kredit odbije na temelju takvog uvida. To se ne primjenjuje ako je pružanje takvih informacija zabranjeno pravom Unije ili ako je protivno ciljevima javnog poretka ili javne sigurnosti.</i>	
Pravo na nacrt ugovora o kreditu [...] <i>Na zahtjev imate pravo dobiti primjerak nacrtu ugovora o kreditu[...] bez naknade. Ova se odredba ne primjenjuje ako u trenutku kad ste podnijeli zahtjev vjerovnik[...] ne želi nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu[...] s Vama.</i>	

Ako je primjenjivo Razdoblje tijekom kojeg su predugovorne informacije obvezujuće za vjerovnika[...]	Ove informacije vrijede od ... do ...
Informacije o obeštećenju <i>Imate pravo na pristup mehanizmu izvansudskih pritužbi i obeštećenja.</i>	[Mehanizam izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošače i kako mu pristupiti]

Ako je primjenjivo

5. Dodatne informacije u slučaju prodaje financijskih usluga na daljinu

(a) Informacije o vjerovniku [...]	
Ako je primjenjivo Predstavnik vjerovnika [...] u državi članici u kojoj Vi imate boravište Adresa Broj telefona E-adresa [...] * Internetske stranice (*)	[Identitet] [Zemljopisna adresa koju potrošač treba upotrijebiti]
Ako je primjenjivo Registracija	[Trgovački registar u koji je vjerovnik [...] upisan i njegov matični broj ili slično sredstvo identifikacije u tom registru]
Ako je primjenjivo Nadzorno tijelo	
(b) Informacije o ugovoru o kreditu [...]	
[...]/[...]	[...]

Ako je primjenjivo Pravo na kojem vjerovnik [...] temelji uspostavu odnosa s Vama prije sklapanja ugovora o kreditu	
Ako je primjenjivo Klauzula u kojoj se utvrđuje pravo koje se primjenjuje na ugovor o kreditu [...] i/ili nadležni sud	[Ovdje treba navesti relevantnu klauzulu]
Ako je primjenjivo Jezična pravila	Informacije i ugovorni uvjeti dostavljaju se na [određeni jezik]. Uz Vašu suglasnost, tijekom trajanja ugovora o kreditu[...] s Vama namjeravamo komunicirati na [određeni jezik/jezici].
(c) Informacije o obeštećenju	
Pristup mehanizmu izvansudskih pritužbi i obeštećenja	[Mehanizam izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošača koji je stranka ugovora na daljinu i kako mu pristupiti]
(*) Ova informacija nije obvezna za vjerovnika[...].	

PRILOG II.

[...] *[Tekst je premješten u Prilog I., uz određene izmjene]*

PRILOG III.

EUROPSKE INFORMACIJE O POTROŠAČKOM KREDITU

Potrošački krediti koje nude određene kreditne organizacije (članak 2. stavak 5. Direktive ...)

Konverzija duga

1. Ključni elementi kreditnog proizvoda

<u>Ukupni iznos kredita</u> <i><u>To znači gornja granica ili ukupni iznos stavljen na raspolaganje u skladu s ugovorom o kreditu.</u></i>	
<u>Trajanje ugovora o kreditu</u>	
<u>Ako je primjenjivo</u> <u>Efektivna kamatna stopa (EKS) i ukupni iznos koji ćete morati platiti</u> <i><u>EKS je ukupni trošak kredita izražen kao godišnji postotak ukupnog iznosa kredita. EKS vam može pomoći pri uspoređivanju različitih ponuda.</u></i> <i><u>Ukupni iznos koji ćete morati platiti znači iznos pozajmljene glavnice uvećan za kamate i moguće troškove povezane s vašim kreditom.</u></i>	<u>[Zbroj ukupnog iznosa kredita i ukupnih troškova kredita]</u>
<u>Ako je primjenjivo</u> <u>Kredit se odobrava u obliku odgode plaćanja za robu ili usluge ili je povezan s isporukom određene robe ili pružanjem usluga</u> <u>Naziv proizvoda/usluge</u> <u>Cijena za plaćanje u gotovini</u>	
<u>Obroci i, prema potrebi, redoslijed raspodjele tih obroka</u>	<u>Morat ćete platiti sljedeće:</u> <i><u>[Reprezentativni primjer tablice obroka koji uključuje i iznos, broj i učestalost uplata koje potrošač treba izvršiti]</u></i>

<u>Troškovi zakašnjelih plaćanja</u> <u>Izostale uplate mogu imati ozbiljne posljedice za Vas (npr. prinudna prodaja) i znatno Vam otežati dobivanje kredita u budućnosti.</u>	<u>Za zakašnjela plaćanja naplatit ćemo Vam [... (kamatna stopa koja se primjenjuje i mjere za njezinu prilagodbu te, ako je primjenjivo, naknade za neispunjavanje obveze plaćanja))].</u>
---	--

[...] Identitet i podaci za kontakt vjerovnika ili kreditnog posrednika

Vjerovnik	[Identitet]
Adresa Broj telefona E-adresa [...] * Internetske stranice (*)	[Zemljopisna adresa koju potrošač treba upotrijebiti]
Ako je primjenjivo	
Kreditni posrednik	[Identitet]
Adresa Broj telefona E-adresa [...] * Internetske stranice (*)	[Zemljopisna adresa koju potrošač treba upotrijebiti]
(*) Ova informacija nije obvezna.	

Gdje god stoji „ako je primjenjivo”, vjerovnik mora ispuniti polje ako su te informacije relevantne za dotični kreditni proizvod odnosno mora izbrisati te informacije ili cijeli redak ako te informacije nisu relevantne za dotičnu vrstu kredita.

Tekst u uglatim zagradama služi kao objašnjenje za vjerovnika i mora se zamijeniti odgovarajućim informacijama.

Prethodno navedene informacije moraju biti prikazane na jednoj stranici na početku obrasca europskih informacija o potrošačkom kreditu te moraju biti istaknute, jasno čitljive i prilagođene tako da se u obzir uzmu tehnička ograničenja medija na kojem su prikazane.

2. Opis glavnih značajki kreditnog proizvoda (povrh informacija prikazanih na prvoj stranici)

Vrsta kredita	
[...]/[...]	
[...]	
Ako je primjenjivo Od Vas se u bilo kojem trenutku može zatražiti da u cijelosti otplatite iznos kredita.	
Ako je primjenjivo Cijena je personalizirana na temelju automatiziranog donošenja odluka.	

3. Troškovi kredita (povrh informacija prikazanih na prvoj stranici)

Kamatna stopa na zaduživanje ili, ako je primjenjivo, različite kamatne stope na zaduživanje koje se primjenjuju na ugovor o kreditu <u>Uvjeti kojima je uređena primjena kamatne stope na zaduživanje ili svake kamatne stope na zaduživanje ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope na zaduživanje te, ako su dostupni, svaki indeks ili referentna stopa koji se primjenjuju na svaku početnu kamatnu stopu na zaduživanje, kao i razdoblja, uvjeti i postupci za promjenu svake kamatne stope na zaduživanje.</u>	[% — fiksna, ili — varijabilna (s indeksom ili referentnom stopom koji se primjenjuju na početnu kamatnu stopu na zaduživanje)],
<u>Reprezentativan primjer efektivne kamatne stope (EKS), pri čemu treba navesti sve pretpostavke primijenjene u izračunu EKS-a [...]/.../...]</u>	[[...] Ovdje treba navesti [...] reprezentativan primjer]
Ako je primjenjivo Troškovi Ako je primjenjivo Uvjeti pod kojima se ti troškovi mogu mijenjati	[Troškovi koji se primjenjuju od trenutka sklapanja ugovora o kreditu]
[...]	[...]

4. Ostali važni pravni aspekti

Otkazivanje ugovora o kreditu	[Uvjeti i postupak otkazivanja ugovora o kreditu]
Uvid u bazu podataka <i>Vjerovnik Vas mora [...] bez odgode i besplatno obavijestiti o rezultatima uvida u bazu podataka ako se zahtjev za kredit odbije na temelju takvog uvida. To se ne primjenjuje ako je pružanje takvih informacija zabranjeno pravom EU-a ili ako je protivno ciljevima javnog poretka ili sigurnosti.</i>	
Ako je primjenjivo	
Razdoblje tijekom kojeg su predugovorne informacije obvezujuće za vjerovnika	Ove informacije vrijede od ... do ...

Ako je primjenjivo

5. Dodatne informacije

[...]	[...]/[...]
[...]	
Prijevremena otplata <i>Imate pravo na prijevremenu otplatu kredita, u cijelosti ili djelomično, u bilo kojem trenutku.</i> Ako je primjenjivo Vjerovnik ima pravo na kompenzaciju u slučaju prijevremene otplate	[Kompenzacija se određuje (metoda izračuna) u skladu s odredbama kojima se provodi članak 16. Direktive 2008/48/EZ]

Informacije o obeštećenju <i>Imate pravo na pristup mehanizmu izvansudskih pritužbi i obeštećenja.</i>	[Mehanizam izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošače i kako mu pristupiti]
--	--

Ako je primjenjivo

6. Dodatne informacije koje treba pružiti u slučaju prodaje financijskih usluga na daljinu

(a) Informacije o vjerovniku	
Ako je primjenjivo Predstavnik vjerovnika u državi članici u kojoj Vi imate boravište Adresa Broj telefona E-adresa [...] * Internetske stranice (*)	[Identitet] [Zemljopisna adresa koju potrošač treba upotrijebiti]
Ako je primjenjivo Registracija	[Trgovački registar u koji je vjerovnik upisan i njegov matični broj ili slično sredstvo identifikacije u tom registru]
Ako je primjenjivo Nadzorno tijelo	

(b) Informacije o ugovoru o kreditu	
-------------------------------------	--

[...]	[...]
Ako je primjenjivo Pravo na kojem vjerovnik temelji uspostavu odnosa s Vama prije sklapanja ugovora o kreditu	
Ako je primjenjivo Klauzula u kojoj se utvrđuje pravo koje se primjenjuje na ugovor o kreditu i/ili nadležni sud	[Ovdje treba navesti relevantnu klauzulu]
Ako je primjenjivo Jezična pravila	Informacije i ugovorni uvjeti dostavljaju se na [određeni jezik]. Uz Vašu suglasnost, tijekom trajanja ugovora o kreditu s Vama namjeravamo komunicirati na [određeni jezik/jezici].
(c) Informacije o obeštećenju Pristup mehanizmu izvansudskih pritužbi i obeštećenja	[Mehanizam izvansudskih pritužbi i obeštećenja za potrošača koji je stranka ugovora na daljinu i kako mu pristupiti]
(*) Ova informacija nije obvezna za vjerovnika.	

PRILOG IV.

I. Osnovna jednadžba kojom se izražava ekvivalentnost povlačenja tranši s jedne strane te otplata i naknada s druge strane.

Osnovna jednadžba kojom se utvrđuje efektivna kamatna stopa (EKS) jednaka je, na godišnjoj osnovi, ukupnoj sadašnjoj vrijednosti povlačenja tranši s jedne strane i ukupnoj sadašnjoj vrijednosti otplata i plaćanja naknada s druge strane, tj.:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-S_l}$$

pri čemu:

— X	označava EKS,
— m	označava broj posljednjeg povlačenja tranše,
— k	označava broj povlačenja tranše, dakle $1 \leq k \leq m$,
— C_k	označava iznos povlačenja tranše k,
— t_k	označava interval, izražen u godinama i frakcijama godine, od datuma prvog povlačenja tranše do datuma svakog sljedećeg povlačenja tranše, dakle $t_1 = 0$,
— m'	označava broj posljednje otplate ili plaćanja naknada,
— l	označava broj otplate ili plaćanja naknada,

— D ₁	označava iznos otplate ili plaćanja naknada,
— s ₁	označava interval, izražen u godinama i frakcijama godine, od datuma prvog povlačenja tranše do datuma svake otplate ili plaćanja naknada.

Napomene

- (a) Iznosi koje isplaćuju obje strane u različitim trenucima nisu nužno jednaki i ne isplaćuju se nužno u jednakim intervalima.
- (b) Početni datum jest datum prvog povlačenja tranše.
- (c) Intervali između datuma korištenih u izračunima izražavaju se u godinama ili frakcijama godine. Pretpostavlja se da godina ima 365 dana (ili 366 dana ako je prijestupna), 52 tjedna ili 12 jednakih mjeseci. Pretpostavlja se da mjesec ima 30,41666 dana (tj. 365/12) bez obzira na to je li riječ o prijestupnoj godini.

Ako se intervali između datuma korištenih u izračunima ne mogu izraziti kao cijeli brojevi tjedana, mjeseci ili godina, intervali se izražavaju kao cijeli broj jednog od tih razdoblja zajedno s brojem dana. Ako se koriste dani:

- i. broji se svaki dan, uključujući vikende i praznike;
- ii. jednaka razdoblja, a potom dani, broje se unazad do datuma početnog povlačenja tranše;
- iii. duljina razdoblja dana dobiva se isključivanjem prvog dana i uključivanjem posljednjeg dana te se izražava u godinama dijeljenjem tog razdoblja brojem dana (365 ili 366) cijele godine, brojeći unazad od posljednjeg dana do istog dana prethodne godine.

- (d) Rezultat izračuna izražava se s najmanje jednim decimalnim mjestom. Ako je brojka na sljedećem decimalnom mjestu veća ili jednaka 5, brojka na prethodnom decimalnom mjestu uvećava se za jedan.
- (e) Navedena jednadžba može se zapisati i drukčije s pomoću jednog zbroja i koncepta novčanih tokova (A_k), koji će biti pozitivan ili negativan, drugim riječima ili uplaćen ili primljen tijekom razdoblja od 1 do n , izraženog u godinama, tj.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

pri čemu S označava sadašnju bilancu novčanih tokova. Ako je cilj održati ekvivalentnost novčanih tokova, vrijednost će biti jednaka nuli.

II. Dodatne pretpostavke za izračun efektivne kamatne stope navedene su u nastavku.

- (f) Ako se ugovorom o kreditu [...] potrošaču daje sloboda povlačenja tranši, smatra se da se ukupni iznos kredita povlači odmah i u cijelosti.
- (g) Ako se ugovorom o kreditu [...] potrošaču daje sloboda povlačenja tranši općenito, ali se nameće, među više različitih načina povlačenja tranši, ograničenje s obzirom na iznos kredita i razdoblje, smatra se da je iznos kredita povučen na najraniji datum utvrđen ugovorom o kreditu [...] i u skladu s tim ograničenjima za povlačenje tranši.
- (h) Ako se ugovorom o kreditu [...] predviđaju različiti načini povlačenja tranši s različitim naknadama ili kamatnim stopama na zaduživanje, smatra se da se ukupni iznos kredita povlači uz najvišu naknadu i kamatnu stopu na zaduživanje koje se primjenjuju na najuobičajeniji mehanizam povlačenja tranše za tu vrstu ugovora o kreditu [...].

- (i) Kad je riječ o ugovorima o prekoračenju po računu, smatra se da se ukupni iznos kredita povlači u cijelosti i tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu. Ako trajanje ugovora o prekoračenju po računu nije poznato, efektivna kamatna stopa izračunava se na temelju pretpostavke da je trajanje kredita tri mjeseca.
- (j) Kad je riječ o ugovorima o kreditu [...] bez roka dospeljeća, osim ugovora o prekoračenju po računu, pretpostavlja se sljedeće:
- i. kredit se daje na razdoblje od godine dana počevši od datuma početnog povlačenja tranše, a potrošačevom zadnjom uplatom poravnavaju se preostala glavnica, kamate i druge naknade, ako postoje;
 - ii. potrošač otplaćuje glavnica u jednakim mjesečnim uplatama, počevši mjesec dana od datuma početnog povlačenja tranše. Međutim, ako se glavnica mora otplatiti isključivo u cijelosti, jednokratnom uplatom, unutar svakog razdoblja otplate, smatra se da se uzastopna povlačenja tranši i otplate cijele glavnice od strane potrošača događaju tijekom razdoblja od godine dana. Kamate i druge naknade primjenjuju se u skladu s tim povlačenjima tranši i otplatama glavnice te kako je utvrđeno ugovorom o kreditu [...].
- Za potrebe ove točke ugovor o kreditu [...] bez roka dospeljeća jest ugovor o kreditu [...] na neograničeno vrijeme koji uključuje kredite koji se moraju otplatiti u cijelosti unutar ili nakon određenog razdoblja, a kad se otplate, ponovno su na raspolaganju za povlačenje.
- (k) Kad je riječ o ugovorima o kreditu [...] koji nisu ugovori o prekoračenju po računu i ugovori o kreditu [...] bez roka dospeljeća iz pretpostavki navedenih u točkama (d) i (e):

i. ako se datum ili iznos otplate glavnice koju potrošač treba izvršiti ne mogu sa sigurnošću odrediti, pretpostavlja se da se otplata izvršava na najraniji datum predviđen u ugovoru o kreditu [...] i u najmanjem iznosu **predviđenom** u ugovoru o kreditu [...];

ii. ako se interval od datuma početnog povlačenja tranše do datuma prve uplate koju potrošač treba izvršiti ne može sa sigurnošću odrediti, pretpostavlja se da je interval najkraći mogući.

(l) Ako se datum ili iznos uplate koju potrošač treba izvršiti ne mogu sa sigurnošću odrediti na temelju ugovora o kreditu [...] ili pretpostavki navedenih u točkama (d), (e) ili (f), pretpostavlja se da se uplata izvršava u skladu s datumima i uvjetima koje zahtijeva vjerovnik [...], a ako ti datumi i uvjeti nisu poznati:

i. kamate se plaćaju zajedno s otplatama glavnice;

ii. naknade koje nisu kamate, izražene u obliku samo jednog iznosa, plaćaju se na datum sklapanja ugovora o kreditu [...];

iii. naknade koje nisu kamate, izražene u obliku više uplata, plaćaju se u redovitim intervalima, počevši od datuma prve otplate glavnice, a ako iznos takvih uplata nije poznat, pretpostavlja se da su im iznosi jednaki;

iv. zadnjom uplatom poravnavaju se preostala glavnica, kamate i druge naknade, ako postoje.

(m) Ako još nije dogovorena gornja granica koja se primjenjuje na kredit, pretpostavlja se da ona iznosi 1 500 EUR.

- (n) Ako su za ograničeno razdoblje ili ograničeni iznos ponuđene različite kamratne stope na zaduživanje i naknade, smatra se da su kamratne stope na zaduživanje i naknade najviše tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu [...].
- (o) Za ugovore o potrošačkim kreditima [...] za koje je dogovorena fiksna kamratna stopa na zaduživanje za početno razdoblje, na kraju kojeg se određuje nova kamratna stopa na zaduživanje koja se potom periodično prilagođava u skladu s određenim dogovorenim pokazateljem, izračun efektivne kamratne stope temelji se na pretpostavci da je na kraju razdoblja fiksne kamratne stope na zaduživanje kamratna stopa na zaduživanje ista kao u trenutku izračuna efektivne kamratne stope, na temelju vrijednosti dogovorenog pokazatelja u tom trenutku.

PRILOG V.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 2008/48/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. stavak 1.	Članak 2. stavak 1. prvi podstavak
—	Članak 2. stavak 1. drugi podstavak
Članak 2. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	Članak 2. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
Članak 2. stavak 2. točke (d), (e) i (f)	—
Članak 2. stavak 2. točke (g), (h), (i), (j), (k) i (l)	Članak 2. stavak 2. točke (d), (e), (f), (g), (h) i (i)
Članak 2. stavak 2.a	Članak 2. stavak 3.
Članak 2. stavak 3.	—
Članak 2. stavci 4., 5. i 6.	Članak 2. stavci 4., 5. i 6.
Članak 3. točke (a), (b) i (c)	Članak 3. točke 1., 2. i 3.
—	Članak 3. točke 4. i 5.
Članak 3. točke (d), (e) i (f)	Članak 3. točke 13., 20. i 21.
Članak 3. točke (g), (h), (i), (j), (k), (l) i (m)	Članak 3. točke 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12.
Članak 3. točka (n)	Članak 3. točka 22.
—	Članak 3. točke 14., 15., 16., 17., 18., 19., 23., 24., 25., 26., 27., 28. i 29.

—	Članak 5.
—	Članak 6.
—	Članak 7.
Članak 4.	Članak 8.
---	Članak 9.
Članak 5. stavak 1. prvi podstavak	Članak 10. stavak 1. prvi podstavak
—	Članak 10. stavak 1. drugi podstavak
Članak 5. stavak 1. drugi podstavak točke (a), (b), (c), (d), (e) i (f)	Članak 10. stavak 3. prvi podstavak točke (a), (b), (c), (d), (e) i (f)
Članak 5. stavak 1. drugi podstavak točka (g) prva i treća rečenica	Članak 10. stavak 3. prvi podstavak točke (g) i (h)
Članak 5. stavak 1. drugi podstavak točka (g) druga rečenica	Članak 10. stavak 3. drugi podstavak
Članak 5. stavak 1. drugi podstavak točke (h), (i), (j), (k), (l), (m), (n), (o), (p), (q), (r) i (s)	Članak 10. stavak 3. prvi podstavak točke (i), (j), (k), (l), (m), (n), (o), (p), (q), (r), (s) i (u)
—	Članak 10. stavak 3. prvi podstavak točke (t) i (v)
Članak 5. stavak 1. treći podstavak	Članak 10. stavak 3. treći podstavak
Članak 5. stavak 1. četvrti podstavak	Članak 10. stavak 5. drugi podstavak
Članak 5. stavak 2.	Članak 10. stavak 6.
Članak 5. stavak 3.	Članak 10. stavak 7.
Članak 5. stavak 4.	Članak 10. stavak 8.

Članak 5. stavak 5.	Članak 10. stavak 9.
Članak 5. stavak 6.	(djelomično članak 12.)
Članak 6.	—
—	Članak 11.
Članak 7.	Članak 10. stavak 10.
—	Članak 12.
—	Članak 13.
Članak 8.	Članak 18.
—	Članak 14.
—	Članak 15.
	Članak 16.
	Članak 17.
Članak 9.	Članak 19.
Članak 10. stavak 1.	Članak 20.
Članak 10. stavci 2., 3. i 4.	Članak 21.
Članak 10. stavak 5.	—
—	Članak 22.
Članak 11.	Članak 23.
Članak 12.	Članak 24.
Članak 13.	Članak 28.
Članak 14.	Članak 26.

Članak 15.	Članak 27.
Članak 16.	Članak 29.
Članak 17.	Članak 39.
Članak 18.	Članak 25.
Članak 19.	Članak 30.
—	Članak 31.
—	Članak 32.
—	Članak 33.
—	Članak 34.
—	Članak 35.
—	Članak 36.
Članak 20.	Članak 37.
Članak 21.	Članak 38.
—	Članak 41.
Članak 22.	Članci 42. i 43.
Članak 23.	Članak 44.
Članak 24.	Članak 40.
Članak 24.a	Članak 45.
Članak 26.	Članak 42. stavak 2.
Članak 27. stavak 1.	Članak 48.
Članak 27. stavak 2.	Članak 46.

Članak 28.	Članak 4.
Članak 29.	Članak 47.
Članak 30.	Članak 47.
Članak 31.	Članak 49.
Članak 32.	Članak 50.
Prilog I.	Prilog IV.
Prilog II.	Prilog I.
Prilog III.	Prilog III.
—	Prilog II.
—	Prilog V.
